

Til alle regionsråd

Departementet
Holmens Kanal 22

1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail vfm@vfm.dk
www.vfm.dk

Orientering om 10. omgang rettelsessider vedr. "Budget- og regnskabssystem for regioner"

10. juli 2008

Der er i pkt. 8 i orienteringsskrivelse af 14. marts 2008 orienteret om, at regionerne fuldt ud fra 2009 overgår til omkostningsbaserede bevillinger. Der har i den forbindelse under Velfærdsministeriets Budget- og regnskabsudvalg været nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Velfærdsministeriet, Finansministeriet, Danske Regioner, Region Syddanmark, Region Sjælland, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og BDO Kommunernes Revision, som først og fremmest har haft til formål at revidere den eksisterende vejledning om omkostningsbevillinger, der er optrykt som afsnit 10.5 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

J.nr. 2008-3212

Arbejdsgruppen har endvidere drøftet det eksisterende regelsæt om omkostningsbaserede bevillinger og er fremkommet med en række forslag til ændringer.

Arbejdsgruppens drøftelser og konklusioner indebærer, at der foretages følgende ændringer og præciseringer i "Budget- og regnskabssystem for regioner":

- 1. Ny vejledning om udarbejdelse af omkostningsbevillinger**
- 2. Den eksisterende funktion 6.35.30, Udlæg vedrørende hovedkonto 2 og 3, nedlægges**
- 3. Ændret fordeling på øvrige hovedkonti af nettorenteudgifter på hovedkonto 5**
- 4. Ophævelse af kravet om intern forrentning på hovedkonto 1 og 3**
- 5. Nedlæggelse af funktion 4.65.61 Renter m.v.**

- 6. Ophævelse af krav om at gælden vedrørende interne lån ikke må overstige værdien af de lånefinansierede anlægsaktiver**
- 7. Akkumuleret resultat vedrørende hovedkonto 2 flyttes fra egenkapitalen**
- 8. Ændret artsanvendelse ved overførsel fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2**

Alle ændringer træder i kraft med virkning fra budget 2009.

Herudover foretages der ændringer som følge af, at:

- 9. "Budget- og regnskabssystem for regioner" offentliggøres i elektronisk Lovtidende**

Endelig orienteres om:

- 10. Den bevillingsmæssige håndtering af overførsel af over- eller underskud til efterfølgende år**

Ad 1. Ny vejledning om udarbejdelse af omkostningsbevillinger

I forbindelse med at det regionale budgetsystem fra 2009 alene vil være baseret på omkostningsbaserede principper har en arbejdsgruppe under Velfærdsministeriets Budget- og regnskabsudvalg udarbejdet en ny vejledning om omkostningsbaserede bevillinger, jf. ovenfor. Vejledningen er optrykt som afsnit 10.5 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Formålet med vejledningen er at give et uddybende og samlet overblik over det omkostningsbaserede bevillingsprincip. Endvidere er det et centralt formål at illustrere anvendelsen af omkostningsbevillinger med konteringsseksempler. Der er sidst i vejledningens afsnit 4.10 et sammenfattende og forenklet konteringsseksempel, der viser samspillet mellem de regionale hovedkonti.

Ad 2. Den eksisterende funktion 6.35.30 Udlæg vedrørende hovedkonto 2 og 3 nedlægges

Efter gældende regler registreres udlæg af likviditet vedrørende hovedkonto 2 og 3 både som et aktiv og passiv på funktionen, da likviditetsudlæggene er interne og derfor ikke må påvirke egenkapitalen, jf. punkt 1 i orienteringsskrivelse af 14. marts 2008. Da posteringerne ikke har nogen realøkonomisk betydning findes det som udgangspunkt at være mere enkelt at lade likviditetsudlæggene fremgå af henholdsvis bemærkningerne til budgettet og regnskabet.

Imidlertid findes der kun at være behov for at vise det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til social- og specialundervisningsområdet. Mellemværendet skal opgøres for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området, men også for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv. Det likviditetsmæssige mellemvæ-

rende skal forrentes med markedsrenten. På denne måde sikres det, at bl.a. både nye og eksisterende investeringer på området bliver forrentet.

I forhold til sundhedsområdet, hvor der alene er et udgiftsbaseret balancekrav i budgettet, er der ikke noget krav om udligning af et regnskabsmæssigt underskud opgjort efter omkostningsbaserede principper, da det forudsættes, at sundhedsområdet som det største udgiftsområde i regionerne har "ejerskabet" til samtlige aktiver og passiver i regionen. Området kan således finansiere et evt. underskud ved f.eks. forbrug af regionens likvide aktiver. På denne baggrund er der ikke behov for at opgøre områdets likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen.

Ligeledes findes der ikke at være behov for at stille krav om opgørelse af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til det regionale udviklingsområde, da dette normalt vil være sammenfaldende med det akkumulerede resultat for området, da det omkostningsbaserede budget for regional udvikling stort set er identisk med det udgiftsbaserede budget som følge af, at der på området kun i meget begrænset omfang foretages investeringer. Endvidere er der ikke tale om et konkurrenceudsat område, der kræver samme præcision i opgørelsen af det likviditetsmæssige udlæg, som det er tilfældet i forhold til social- og specialundervisningsområdet. Ud fra forenklingssyn fjernes kravet om opgørelsen af det likviditetsmæssige mellemværende derfor i forhold til det regionale udviklingsområde.

Ad 3. Ændret fordeling på øvrige hovedkonti af nettorenteudgifter på hovedkonto 5.

Efter gældende regler fordeles renteindtægter og -udgifter, der konteres på hovedkonto 5 på hovedkonto 1-4 i både budgettet og regnskabet. Hovedkonto 2-4 belastes med renteudgifter svarende til den interne forrentning af både eksisterende og nye investeringer på de tre aktivitetsområder. Saldoen, der herefter fremstår på hovedkonto 5, overføres til og finansieres endeligt på hovedkonto 1.

Fordelingen ændres således, at hovedkonto 2 belastes med forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen. Der sker herefter ikke yderligere fordeling til denne hovedkonto. De resterende nettorenteudgifter på hovedkonto 5 fordeles på hovedkonto 1 og 3 under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Ad 4. Ophævelse af kravet om intern forrentning på hovedkonto 1 og 3

Den ændrede fordeling af nettorenteudgifterne på hovedkonto 5, jf. punkt 3, skal ses i lyset af, at kravet om anvendelse af intern forrentning ophæves. Baggrunden herfor er, at det eksisterende krav om anvendelse af intern forrentning og fordeling af residualsaldoen på hovedkonto 5 til hovedkonto 1 indebærer, at hovedkonto 1 både belastes med intern forrentning og eksterne renter fra ho-

vedkonto 5. Endvidere er den interne forrentning skønsmæssig og bør derfor ikke registreres i regnskabet.

I den interne styring af de regionale institutioner kan kravet om intern forrentning imidlertid fastholdes på hovedkonto 1 og 3 med henblik på at sikre, at der ved investeringer både medtages forrentning og afskrivning som omkostninger, der skal afholdes inden for budgettet. Den interne forrentning vil kunne medgå til finansiering af eksterne renteudgifter, der skal overføres fra hovedkonto 5.

På hovedkonto 2 opretholdes kravet om intern forrentning, da likviditet bundet i eksisterende investeringer og yderligere likviditet, der stilles til rådighed som drifts- og investeringskapital, skal forrentes. Dette sker ved, at der stilles krav om forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende, jf. punkt 2.

Ad 5. Nedlæggelse af funktion 4.65.61 Renter m.v.

Funktion 4.65.61 Renter m.v. nedlægges, da regionens renter m.v. overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafregning fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1, 2 og 3, jf. punkt 3.

Ad 6. Ophævelse af krav om at gælden vedrørende interne lån ikke må overstige værdien af de lånefinansierede anlægsaktiver

I henhold til afsnit 5.2.1.2 i "Budget- og regnskabssystem for regioner" skal nye og eksisterende investeringer finansieres som interne lån, der forrentes med markedsrenten og afdrages – som minimum svarende til afskrivning af investeringen - i efterfølgende år. Gælden vedrørende interne lån må aldrig overstige værdien af de lånefinansierede anlægsaktiver.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at gælden som minimum nedbringes svarende til værdien af beregnede afskrivninger. Bestemmelsen, der er inspireret af det statslige bevillingssystem, forudsætter, at der er reel likviditet mellem regionen og bevillingsområderne. Da dette ikke er tilfældet, kan reglen afskaffes.

Ad 7. Akkumuleret resultat vedrørende hovedkonto 2 flyttes fra egenkapitalen

Efter gældende regler registreres det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2 som en del af regionens egenkapital på funktion 6.75.97. Det akkumulerede resultat er imidlertid enten et tilgodehavende eller en gæld, da der er tale om et mellemværende med kommunerne som via takstbetaling finansierer området. Det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2 flyttes derfor væk fra egenkapitalen og registreres i stedet for på en ny funktion 6.35.31. Det akkumulerede resultat for sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde registreres fortsat som en del af egenkapitalen, da der er tale om et internt regionalt mellemværende.

Ad 8. Ændret artsanvendelse ved overførsel fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2

Det er i pkt. 2 i orienteringsskrivelse af 14. marts 2008 anført, at fordelingen af de omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 1-3 skal ske via hovedart 0, mens de udgiftsbaserede poster fortsat skal fordeles ved brug af hovedart 9.

Anvendelsen af hovedart 0 ved overførsel fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2 indebærer imidlertid, at likviditetsudlægget vedrørende hovedkonto 2 bliver mindre. Dette vil give en utilsigtet "gevinst" for hovedkonto 2, da f.eks. afskrivninger og pensionsomkostninger vedrørende hovedkonto 4 indebærer et behov for reinvesteringer og pensionsudbetalinger på et senere tidspunkt, som skal finansieres af regionen og ikke af hovedkonto 2.

Det præciseres derfor, at overførslen fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2 i alle tilfælde skal ske ved brug af hovedart 9.

Ad 9. "Budget- og regnskabssystem for regioner" offentliggøres i elektronisk Lovtidende

Alle ministerielle bekendtgørelser, herunder "Budget- og regnskabssystem for regioner", skal fra 1. januar 2008 offentliggøres i elektronisk Lovtidende. Budget- og regnskabssystemet er i den forbindelse blevet indarbejdet som bilag 1 til bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., således at der kun er en samlet bekendtgørelse vedrørende regionernes budget- og regnskabsvæsen. Ved fremtidige ændringer af "Budget- og regnskabssystem for regioner" vil der blive udarbejdet en ny budget- og regnskabsbekendtgørelse for regionerne. Sammenlægningen af de to bekendtgørelser indebærer en række sproglige ændringer i flere afsnit i budget- og regnskabssystemet. Bekendtgørelsen kan findes på www.retsinfo.dk.

"Budget- og regnskabssystem for regioner" vil fortsat være tilgængelig på Velfærdsministeriets særlige hjemmeside vedrørende kommuner og regioner, der indtil videre kan findes på www.im.dk. Denne hjemmeside indeholder flere services end Retsinformation. Her findes bl.a. alle orienteringsskrivelser. Endvidere er det muligt at "klikke" sig frem til delafsnit i budget- og regnskabssystemet. I Retsinformation findes kun den samlede udgave af bekendtgørelsen, inkl. budget- og regnskabssystemet.

Ad 10. Den bevillingsmæssige håndtering af overførsel af over- eller underskud til efterfølgende år

Det har i arbejdsgruppen om forberedelse af regionernes overgang til fuld indførelse af omkostningsbevillinger været drøftet, hvordan den bevillingsmæssige håndtering af overførsel af over- eller underskud til efterfølgende år skal være.

Det fremgår af budget- og regnskabssystemets afsnit 6.1, side 2, at tillægsbevillinger vedr. socialområdet og regional udvikling skal finansieres ved tilsvarende

mindreomkostninger eller merindtægter. Finansiering ved forbrug af likvide aktiver kan som udgangspunkt derfor kun ske inden for sundhedsområdet. Dette er en konsekvens af det omkostningsbaserede balancekrav, der gælder for det sociale område og det regionale udviklingsområde, jf. § 3, stk. 3, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. og budget- og regnskabssystemets afsnit 5.2.1.1.

Det fremgår endvidere af budget- og regnskabsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, 3. pkt., at over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger. Der er imidlertid ikke tale om indtægter og omkostninger i traditionel forstand, der registreres i regnskabet. Formålet er alene at sikre, at der i henhold til det omkostningsbaserede balancekrav kan budgetteres med et over- eller underskud, hvis der i tidligere år har været et under- eller overskud, der skal udlignes.

Det er derfor Velfærdsministeriets opfattelse, at tillægsbevillinger vedrørende meromkostninger ved overførsel af overskud til efterfølgende år kan afgives ufinansieret, da de modsvares af en indtægt svarende til overskuddet, der dog ikke registreres i budgettet eller regnskabet, jf. ovenstående henvisning til § 3, stk. 3, 3. pkt., i budget- og regnskabsbekendtgørelsen. Balancekravet er således opfyldt. Tilsvarende gælder det, at tillægsbevillinger vedrørende mindreomkostninger ved overførsel af underskud kan afgives uden en forøgelse af de likvide aktiver, da de modsvares af en omkostning svarende til underskuddet.

Følgende sider ændres i Budget- og regnskabssystem for regioner:

Afsnit 1.0	side 1	pkt. 9
Afsnit 2.5	side 5 og 10	pkt. 2, 4
Afsnit 3.4	side 1	pkt. 5
Afsnit 3.5	side 1	pkt. 2
Afsnit 3.6	side 1	pkt. 2, 4 og 7
Afsnit 3.6	side 4	pkt. 7
Afsnit 4.2	side 3	pkt. 3 og 8
Afsnit 4.4	side 1, 3 og 4	pkt. 5 og 8
Afsnit 4.5	side 2 og 5	pkt. 3
Afsnit 4.5	side 3	pkt. 2
Afsnit 4.6	side 4, 5, 10 og 14	pkt. 2, 4 og 7
Afsnit 5.1	side 1 og 2	pkt. 9
Afsnit 5.2	side 2, 3, 4, 7, 8 og 9	pkt. 2, 4, 6 og 9
Afsnit 5.2	side 5	pkt. 3 og 5
Afsnit 5.4	side 2, 4 og 5	pkt. 2 og 4
Afsnit 6.1	side 2	pkt. 10
Afsnit 6.2	side 2	pkt. 4
Afsnit 6.4	side 2 og 3	pkt. 10
Afsnit 7.2	side 3	pkt. 2
Afsnit 7.7	side 2	pkt. 3

Afsnit 10.2	side 1-3	pkt. 9
Afsnit 10.5	side 1-22	pkt. 1

Med venlig hilsen

Henning Elkjær Nielsen

1 INDLEDNING

1.0 Budget- og regnskabssystemets status som regelsæt

Det autoriserede budget- og regnskabssystem omfatter et sæt af regler vedrørende formen for regionernes årsbudget, flerårige budgetoverslag og regnskab m.v. Reglerne er fastsat af indenrigs- og sundhedsministeren med hjemmel i §§ 24 og 25 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab.

I Velfærdsministeriets bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er fastsat en række - især proceduremæssige - bestemmelser om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. I bilag 1 til bekendtgørelsen fremgår bestemmelserne vedrørende regionernes budget og regnskab af "Budget- og regnskabssystem for regioner", jf. bekendtgørelsens § 1.

Budget- og Regnskabsudvalget, der består af repræsentanter for staten samt de kommunale og regionale parter, afgiver indstilling til velfærdsministeren vedrørende de justeringer i budget- og regnskabssystemet, som udvalget finder påkrævede eller ønskelige.

Ændringer eller tilføjelser til budget- og regnskabssystemet fremgår af Lovtidende og meddeles særskilt elektronisk til regionerne.

Budget- og regnskabssystemet er tilgængeligt i elektronisk Lovtidende, www.retsinfo.dk, eller via internet på Velfærdsministeriets hjemmeside på www.im.dk under "Budget- og regnskabssystem."

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

er udgiftsregistreret i det år, hvor forbruget finder sted, fordi der forbruges fra lager. Omvendt vil registrerede udgifter til varekøb ikke skulle medregnes i omkostningsregnskabet, i det omfang der alene er tale om lageropbygning. Registreringen af sådanne forskydninger vedrørende henholdsvis forbrug fra eller opbygning af lager sker ved at registrere forskydningerne under art 0.2 Lagerforskydninger.

0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd

Art 0.3 anvendes til at omkostningsregistrere ændringer i regionens pensionsforpligtelse vedrørende tjenestemænd. Omkostningsregistreringen skal ske årligt på samme niveau som afskrivninger, jf. ovenfor under art 0.1.

Betaling af forsikringspræmier registreres ved brug af hovedart 1.

0.4 Forrentning

I en given aktivitet vil der typisk være bundet en vis kapital. Ved omkostningsberegning kan der derfor være behov for at indregne en forrentning af den kapital, der er investeret i tilknytning til den omhandlede aktivitet. Forrentning kan f.eks. beregnes i forbindelse med interne lån, der ydes til investeringer. Der anvendes ikke intern forrentning i forhold til social- og specialundervisningsområdet, da der i stedet er krav om forrentning med markedsrenten af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen. Registreringen sker på art 0.4 Forrentning.

0.5 Overførte omkostninger

Der kan forekomme beregnede omkostninger, som kan være relevante i de enkelte omkostningsberegninger. Som eksempel kan nævnes indirekte omkostninger, der er forbundet med regional levering af tilbud til voksne handicappede, f.eks. andel af fællesomkostninger til ledelse, administration, husleje mv. Disse registreres under art 0.5 Overførte omkostninger.

0.6 Øvrige beregnede omkostninger

Art 0.6 anvendes til at registrere omkostninger, der ikke kan registreres ved anvendelse af art 0.1-0.4.

0.7 Feriepenge

Art 0.7 anvendes til at registrere omkostninger til feriepenge.

0.8 Beregnede og overførte indtægter

Under art 0.8 registreres beregnede og overførte indtægter, der ikke skal øve indflydelse på regionens regnskaber.

0.9 Modregningskonto

Under art 0.9 modposteres registreringer foretaget under art 0.1-0.8, dvs. registreringer på art 0.9 foregår med modsat fortegn af registreringer på art 0.1-0.8. Modregningskontoen er en teknisk konto, der sikrer, at kun poster med finansiel betydning kan øve indflydelse på regionens samlede udgiftsregnskab. Det er således modregningskontoens funktion at neutralisere de nye posteringer i forhold til udgiftsregnskabet. Modregningskontoen føres på hovedkonto 6.

HOVEDART 1 LØNNINGER

På hovedart 1 Lønninger registreres regionens lønudgifter, herunder lønbidrag af enhver art.

Godtgørelse af ansattes udgifter i forbindelse med tjenesten, dvs. udgifter til repræsentation, rejser, brug af eget motorkøretøj og lignende, registreres ikke under hovedart 1

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.1 Tjenestemandspensioner m.v.

- Direkte udbetalte pensioner og understøttelser (men ikke præmier til ansattes pensionsforsikringsordninger, idet pensionsforsikringspræmier registreres under hovedart 1)
- Pensionsoverførsler ved overgang mellem stat og regioner eller mellem to regioner (betalende region: debet, modtagende region: kredit)
- Pensionsudbetalinger, der tilfalder regionen (kredit)
- Ventepenge og rådighedsløn

5.2 Overførsler til personer

- Erstatninger
- Kostgodtgørelse til beboere på institutioner m.v.
- Udgifter til sygesikring

5.9 Øvrige tilskud og overførsler

- Tilskud til foreninger og institutioner
- Tilskud til personaleklubber
- Tilskud til trafikselskaber

HOVEDART 6 FINANSUDGIFTER

På hovedart 6 Finansudgifter, registreres de udgifter, som føres på hovedkonto 5. Uden for denne hovedkonto anvendes hovedart 6 kun i forbindelse med forrentning af regionens likviditetsmæssige udlæg vedrørende social- og specialundervisningsområdet. Under hovedart 6 findes ingen autoriserede arter.

Som eksempler på kontering under hovedart 6 kan anføres:

6 Finansudgifter

- Kurstab
- Renteudgifter

HOVEDART 7 INDTÆGTER

På hovedart 7 Indtægter registreres indtægter ved salg af produkter og ydelser til stat, kommuner, andre regioner samt private. Til disse indtægter hører takstmæssige betalinger for kommuners benyttelse af institutioner i regionen. Under hovedart 7 registreres ligeledes indtægter ved salg af fast ejendom samt indtægter ved udlejning af faciliteter tilhørende regionen.

Det bemærkes, at statsrefusioner, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne samt bloktilskud fra staten registreres under hovedart 8 Finansindtægter.

Indtægter er i artsinddelingen opdelt på 6 arter:

- 7.1 Egne huslejeindtægter**
- 7.2 Salg af produkter og ydelser**
- 7.6 Betalinger fra staten**
- 7.7 Betalinger fra kommuner**
- 7.8 Betalinger fra regioner**
- 7.9 Øvrige indtægter**

Betaling mellem *regioner* registreres under art 7.8 (henholdsvis 4.8).

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

4 Fælles formål og administration

POLITISK ORGANISATION

- 4.10.01 Fælles formål
- 4.10.02 Regionsrådsmedlemmer
 - 1 Drift
 - 040 Vederlag mv. til politikere
- 4.10.04 Valg m.v.

ADMINISTRATIV ORGANISATION

- 4.20.12 Sekretariat og forvaltninger

LØNPULJER

- 4.30.21 Lønpuljer

TJENESTEMANDSPENSIONER

- 4.40.31 Tjenestemandspensioner
 - 1 Drift
 - 050 Udbetaling af pension til tjenestemænd fratrukket før 1.1.2007
 - 2 Statsrefusion
 - 050 Refusion af pensionsudbetalinger vedr. tjenestemænd fratrukket før 1.1.2007

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

- 4.60.51 Øvrige omkostninger og indtægter

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1-3

- 4.70.99 Overførsel - Fælles formål og administration

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5 Renter m.v.

RENTER AF LIKVIDE AKTIVER

- 5.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.
- 5.10.08 Realkreditobligationer
- 5.10.09 Kommunekreditobligationer
- 5.10.10 Statsobligationer m.v.
- 5.10.11 Likvide aktiver udstedt i øvrige EU/EØS-lande

RENTER AF KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

- 5.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol
- 5.28.15 Andre tilgodehavender vedrørende hovedkonto 1-4
- 5.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 5.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner

RENTER AF LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

- 5.32.20 Pantebreve
- 5.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.
- 5.32.22 Tilgodehavender hos grundejere
- 5.32.23 Udlån til beboerindskud
- 5.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender
- 5.32.26 Ikke-likvide obligationer
- 5.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

RENTER AF UDLÆG VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

- 5.35.31 Renter af udlæg vedr. hovedkonto 2

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER

- 5.50.50 Kassekreditter og byggelån

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

- 5.51.52 Anden gæld

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

- 5.52.54 Kommuner og andre regioner
- 5.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager
- 5.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager
- 5.52.59 Mellemløbsregnskonto
- 5.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

6 Balance

LIKVIDE AKTIVER

- 6.10.01 Kontante beholdninger
- 6.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.
- 6.10.08 Realkreditobligationer
- 6.10.09 Kommunekreditsobligationer
- 6.10.10 Statsobligationer m.v.
- 6.10.11 Likvide aktiver udstedt i øvrige EU/EØS-lande

TILGODEHAVENDER HOS STATEN

- 6.15.13 Tilgodehavender hos staten
 - 8 Aktiver
 - 001 Kontant tilgodehavende hos staten som følge af delingsaftalen

KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

- 6.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol
- 6.28.15 Andre tilgodehavender
- 6.28.17 Mellemregninger med foregående og følgende regnskabsår
- 6.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 6.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner
 - 8 Aktiver
 - 001 Kontant tilgodehavender hos kommuner som følge af delingsaftalen
 - 002 Kontant tilgodehavender hos regioner som følge af delingsaftalen

LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

- 6.32.20 Pantebreve
- 6.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.
- 6.32.24 Indskud i Landsbyggefonden m.v.
 - 8 Aktiver
 - 001 Grundkapitalindskud (Indskud i Landsbyggefonden)
 - 002 Grundkapital til ældreboliger
- 6.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender
 - 8 Aktiver
 - 001 Udlån til kommuner som følge af delingsaftalen
 - 002 Udlån til regioner som følge af delingsaftalen
 - 003 Udlån til staten som følge af delingsaftalen
- 6.32.26 Ikke-likvide obligationer
- 6.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

AKKUMULERET RESULTAT HOVEDKONTO 2

- 6.35.31 Akkumuleret resultat vedr. hovedkonto 2

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

- 6.62.85 Udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver
8 Aktiver
- 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
 - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
 - 003 Sociale opgaver - regionale
 - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
 - 005 Regionale udviklingsopgaver
 - 006 Ikke fordelte aktiver

OMSÆTNINGSAKTIVER-VAREBEHOLDNINGER

- 6.65.86 Varebeholdninger/-lagre
8 Aktiver
- 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
 - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
 - 003 Sociale opgaver - regionale
 - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
 - 005 Regionale udviklingsopgaver
 - 006 Ikke fordelte aktiver

OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG

- 6.68.87 Grunde og bygninger bestemt til videresalg
8 Aktiver
- 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
 - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
 - 003 Sociale opgaver - regionale
 - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
 - 005 Regionale udviklingsopgaver
 - 006 Ikke fordelte aktiver

PASSIVER**HENSATTE FORPLIGTELSER**

- 6.72.90 Hensatte forpligtelser
9 Passiver
- 001 Ikke-forsikringsdækkede tjenestemandspensioner

EGENKAPITAL

- 6.75.95 Reserve for opskrivninger
6.75.96 Akkumuleret resultat for sundhedsområdet
6.75.98 Akkumuleret resultat for det regionale udviklingsområde
6.75.99 Balancekonto
9 Passiver
- 001 Primo egenkapital pr. 1.1.2007 (åbningsbalancen)
 - 002 Modpost for værdireguleringer

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

- Hjemtagne indeksslån registreres på hovedkonto 6 under funktion 6.55.77 Langfristet gæld vedrørende ældreboliger. Ved årets udgang nedskrives og indekseres lånene på funktion 6.55.77 med modpost på balancekontoen.
- Regionens indskud af grundkapital opskrives på funktion 6.32.24, gruppering 002 med modpost på balancekonto 6.75.99. Beboernes tilbagebetaling indgår som en del af huslejen, og der reguleres efterfølgende på status.

Afdrag på lån vedrørende regionale almene ældreboliger debiteres funktion 6.55.77.

Renter af gæld vedrørende regionale almene ældreboliger optages på en af funktionerne 5.55.68-5.55.76 afhængig af lånekreditor

Ældreboliger ejet af almennyttige boligselskaber, selvejende institutioner eller pensionskasser

Følgende omkostninger registreres på funktion 2.20.30:

- Eventuelt tab på garanti for indeksslån registreres på gruppering 502..

Øvrige regionale omkostninger og indtægter registreres således:

- Regionens indskud af grundkapital registreres på funktion 6.32.24, gruppering 002. Ved påbegyndelse af tilbagebetaling af grundkapital krediteres funktion 6.32.24 for de årlige afdrag.

Det bemærkes, at drifts- og anlægsomkostninger vedrørende almene ældreboliger ikke kan anmeldes til momsrefusion.

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

2.60.40 Central administration af det sociale område

På denne funktion registreres omkostninger, der afholdes af centrale enheder i forbindelse med administrationen af social- og specialundervisningsområdet, herunder løn til administrativt personale, der fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med social- og specialundervisningsområdet.

2.60.50 Øvrige omkostninger og indtægter

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 2.10.01 og 2.60.40.

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

2.70.60 Fælles formål og administrationsomkostninger vedr. sociale tilbud og specialundervisning

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af art 9.1-9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af fælles formål og administration fra funktion 4.70.99. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de tre regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

ANDEL AF RENTER

2.80.70 Renter m.v.

I forbindelse med både budget og regnskab registreres på funktionen ved brug af hovedart 6 forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen, jf. funktion 5.35.31 Renter af udlæg vedrørende hovedkonto 2.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Hovedkonto 4 Fælles formål og administration

Denne hovedkonto omfatter omkostninger og indtægter vedrørende regionens politiske virksomhed, den centrale administration og planlægningsvirksomhed, diverse omkostninger og indtægter samt lønpuljer og valg.

For registreringen af administrative omkostninger og indtægter gælder følgende hovedregler:

- Omkostninger og indtægter vedrørende den centrale administration registreres alene på hovedkonto 4, såfremt der er tale om tværgående opgavetyper, der ikke entydigt kan henføres til ét af de tre områder. Dette gælder, uanset om den centrale administration er samlet på regionsgården, eller om den er opdelt på flere geografiske enheder.
- Omkostninger og indtægter vedrørende den administration, som foregår på og vedrører den enkelte institution, registreres under institutionen.
- Lønomsomkostninger til medarbejdere med administrative opgaver registreres på hovedkonto 4, såfremt medarbejderen fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med tværgående opgaver, der ikke entydigt kan henføres til ét af tre regionale hovedområder.

De tre regionale hovedområders andele af regionens omkostninger til fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 4 til de enkelte områder på hovedkonto 1-3, hvor beløbene debiteres ved brug af art 0.5 eller art 9.1-9.4. På hovedkonto 4 krediteres beløbene funktion 4.70.99 ved brug af art 0.9 eller art 9.7 Interne indtægter.

I forbindelse med bevillingsafgivelsen anvendes på hovedkontoen omkostningsbaserede principper, mens der budgettet og regnskabet anvendes både udgifts- og omkostningsbaserede principper.

POLITISK ORGANISATION

4.10.01 Fælles formål

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 4.10.02-4.10.04, f.eks. modtagelse af delegationer m.v.

4.10.02 Regionsrådsmedlemmer

På denne funktion registreres alle omkostninger vedrørende regionsrådsmedlemmer, herunder vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelser, diæter, rejseomkostninger, omkostninger til kurser, møder og repræsentation samt pension og efterløn til formænd, m.v. Funktionen omfatter såvel omkostninger vedrørende medlemmernes deltagelse i regionens egen virksomhed som medlemskab af råd og nævn.

Vederlag m.v., som er skattepligtig indkomst hos modtageren, registreres under hovedart 1, mens andre ikke-skattepligtige godtgørelser og lignende registreres under art 4.0.

Der er autoriseret en driftsgruppering 040 til registrering af vederlag mv. til politikere.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Evt. nettoudgift til pensionsforsikringspræmier (inkl. bonus) registreres også på funktionen men med brug af art 1. Ligeledes registreres på funktionen pensionsoverførsler ved tjenestemænds jobskifte (i omkostningsregnskabet betalende region: kredit, modtagende region: debet). Begge typer af kontering har modpost på opgørelsen af pensionsforpligtelsen for tjenestemænd på funktion 6.72.90 Hensatte forpligtelser.

Idet pensionsudbetaling ikke indebærer en omkostning i omkostningsregnskabet, men blot at pensionsforpligtelsen nedbringes, neutraliseres udbetalingerne ved at kreditere funktionen med anvendelse af art 0.3 og debitere funktion 6.72.90 Hensatte forpligtelser.

På funktionen er der autoriseret følgende driftsgruppering:

050 Udbetaling af pension til tjenestemænd fratrukt før 1.1.2007
Her registreres omkostninger til udbetaling af pensioner til tjenestemænd, der er fratrukt de tidligere amtskommuner før 1.1.2007 med ret til aktuel eller opsat pension, jf. § 3 i bekendtgørelse om tjenestemandforpligtelser i forbindelse med kommunalreformen.

Der er ligeledes under dranst 2 autoriseret en gruppering 050 til registrering af den refusion, som staten yder regionerne for omkostninger, der registreres på driftsgruppering 050, jf. § 4 i bekendtgørelse om tjenestemandforpligtelser i forbindelse med kommunalreformen.

Omkostningerne til tjenestemænd svarende til ændringen i pensionsforpligtelsen debiteres på de relevante omkostningssteder, hvor disse er autoriserede, ellers på funktionen under hovedkonto 1-4 ved anvendelse af art 0.3. Omkostningerne beregnes som et procenttillæg på 20,3 % af den pensionsgivende løn for den tjenestemandsansatte medarbejder. Omkostningerne krediteres på funktion 6.72.90, gruppering 001, Ikkeforsikringsdækkede tjenestemandspensioner.

Undtaget fra autoriseringen af en skønsmæssigt fastsat omkostning til tjenestemandspension på 20,3 % af den samlede lønudgift til tjenestemandsansatte er de institutioner, som leverer ydelser under rammeaftalerne på social- og specialundervisningsområdet. Her gælder den fastsatte omkostning via de indgåede rammeaftaler. Disse omkostninger konteres derudover i overensstemmelse med reglerne i Budget- og regnskabssystem for regioner.

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

4.60.51 Øvrige omkostninger og indtægter

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 4.20.12-4.40.31.

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1-3

4.70.99 Overførsel - Fælles formål og administration

De tre regionale hovedområders andele af regionens omkostninger og indtægter til fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 4 til de enkelte områder på hovedkonto 1-3.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

For at vise en korrekt opdeling af hovedkonto 1- 3 på de udgiftsbaserede poster (hovedart 1-9) og de omkostningsbaserede poster (hovedart 0), er det nødvendigt at fordelingen/omposteringen af de omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 skal ske via hovedart 0, mens de udgiftsbaserede poster fordeles ved brug af hovedart 9. Overførelsen sker på gruppering 730 Interne overførsler. I forhold til hovedkonto 2 sker overførslen i alle tilfælde ved brug af hovedart 9.

På denne funktion krediteres beløbene ved brug af henholdsvis art 0.9 eller art 9.7 Interne indtægter og gruppering 730 Interne overførsler. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Hovedkonto 5 Renter m.v.

Hovedkonto 5 anvendes til registrering af renteindtægter og -udgifter samt kurstab og kursgevinster samt refusion af købsmoms.

I relation til renter anvendes kun hovedart 6 og 8, således at hovedart 6 anvendes i forbindelse med renteudgifter og kurstab og hovedart 8 i forbindelse med renteindtægter og kursgevinster. Ved registrering af indtægter og udgifter vedrørende momsrefusionsordningen anvendes dranst 2, hovedart 8.

De tre regionale hovedområders andele af regionens udgifter og indtægter vedrørende renter overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3, hvor beløbene debiteres ved brug af hovedart 9. På hovedkonto 5 krediteres beløbene funktion 5.90.99 ligeledes ved brug af hovedart 9.

RENTER AF LIKVIDE AKTIVER

5.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.

På denne funktion registreres renteindtægter af indskud i pengeinstitutter m.v.

Endvidere registreres her gebyrer knyttet til indskud i pengeinstitutter.

Registreringen sker på tidspunktet for tilskrivning af renter. Renter, der tilskrives senest 31. december, henføres til gammelt regnskabsår.

5.10.08 Realkreditobligationer

5.10.09 Kommunekreditobligationer

5.10.10 Statsobligationer m.v.

5.10.11 Likvide aktiver udstedt i øvrige EU/EØS-lande

På disse funktioner registreres renteindtægter af de pågældende værdipapirer.

Registreringen sker ved betalingen. Ved køb eller anden erhvervelse af obligationer mellem to terminer registreres eventuel betalt rente som negativ indtægtsrente ved erhvervelsen.

Funktion 5.10.10 omfatter såvel statsobligationer som statsgældsbeviser, statslån med variabel rente og skatkammerbeviser.

Funktion 5.10.11 omfatter forrentning af udenlandske realkredit- og statsobligationer, som er udstedt i et EU/EØS-land, i en EU/EØS-møntenhed og noteret på en fondsbørs i et EU/EØS-land, jf. § 6, stk. 1 i bekendtgørelse om anbringelse af fondes midler og bestyrelsesvederlag.

RENTER AF KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

5.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol

5.28.15 Andre tilgodehavender vedrørende hovedkonto 1-4

5.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst

5.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner

På disse funktioner registreres renteindtægter af de pågældende tilgodehavender.

Registreringen sker ved regningsudsendelse eller ved betaling, afhængig af forholdene for de forskellige rentebærende fordringer - for funktion 5.28.18 dog senest i forbindelse med registreringen af regnskabet for den selvejende institution.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Forrentning af udlæg vedrørende det sociale område og det regionale udviklingsområde registreres ikke på funktion 5.28.15, men på funktion 5.35.30

RENTER AF LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

5.32.20 Pantebreve

5.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.

5.32.22 Tilgodehavender hos grundejere

5.32.23 Udlån til beboerindskud

5.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender

5.32.26 Ikke-likvide obligationer

5.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

På disse funktioner registreres regionens renteindtægter af de pågældende langfristede tilgodehavender, herunder aktieudbytte m.v.

Registreringen sker på terminsdato, hvad enten betaling skal ske kontant, eller renten skal tilskrives hovedstolen (resttilgodehavendet).

Renteindtægter for deponerede beløb for lån m.v. kan - for at undgå arbitrære fordelinger - indtægtsføres på de respektive funktioner i stedet for på funktion 5.32.27.

Såfremt regionen yder tilskud til en institution m.v. til betaling af renter af et af regionen ydet lån, er dette at betragte som rentefritagelse. Det betyder, at der ikke sker registrering af tilskud og renteindtægt.

RENTER AF UDLÆG VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

5.35.31 Renter af udlæg vedr. hovedkonto 2

På denne funktion registreres regionens renteindtægter og -udgifter af udlæg det sociale område. Tilgodehavender og gæld forrentes med markedsrenten.

Registreringen sker senest ved regnskabsafslutningen, og modposteringen foregår på hovedkonto 2.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER

5.50.50 Kassekreditter og byggelån

Registrering af renteudgifter og provision sker ved tilskrivning af renter i pengeinstituttet. Renter, der tilskrives senest 31. december, henføres til gammelt regnskabsår.

På funktionen registreres renten (kurstab) af certifikater og REPO-forretninger.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

5.51.52 Anden gæld

Registrering af renteudgifter sker ved betaling.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

5.52.54 Kommuner og andre regioner

5.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager

5.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager

5.52.59 Mellemløbskonto

5.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Det bemærkes, at regioner, der ønsker at registrere kursgevinsten/-tabet i forhold til den oprindelige købskurs frem for den regulerede kursværdi pr. 31. december, har mulighed for at anvende følgende fremgangsmåde:

Ved afhændelse eller udtrækning af obligationer registreres forskellen mellem købsværdi (købskurs) og salgsværdi/udtrækningsværdi som kursgevinst eller kurstab på funktion 5.75.78, og samtidig tilbageføres forskellen mellem købskurs og kursværdi pr. foregående års 31. december som en op- eller nedskrivning over status på hovedkonto 6 med modpost på balancekonto 6.90.99.

Jf. det i afsnit 7.0 omtalte kontinuitetsprincip, hvorefter der af hensyn til vurdering af det kommunale regnskab ikke bør gennemføres hyppige ændringer i registreringen, vil det være hensigtsmæssigt, at regionen beslutter at lægge sig fast på den ene af de beskrevne registreringsmåder.

REFUSION AF KØBSMOMS

5.80.95 Refusion af købsmoms

På denne funktion registreres indtægter og udgifter vedrørende den statslige refusionsordning af købsmoms.

Registreringen foretages under dranst 2, hovedart 8, på efterfølgende udtømmende, *autoriserede grupperinger* Til de enkelte grupperinger skal knyttes følgende bemærkninger.

Gruppering 002 Refusion af købsmoms og gruppering 003 Udgifter til købsmoms budgetlægges med lige store beløb.

Det bemærkes, at da refusionsindtægterne på gruppering 002 registreres som »negative udgifter«, vil gruppering 002 og gruppering 003 for ét bestemt regnskabsår opveje hinanden.

Indholdet af grupperingerne 002 og 003 bestemmes af udgifterne på hovedkonto 1-4, idet refusionsberettiget købsmoms skal opføres på gruppering 003 - og ikke på de enkelte funktioner under hovedkonto 1-4.

Vedrørende regnskabsføringen i *supplementsperioden* gælder følgende:

Købsmomsrefusion opgjort på grundlag af supplementsregnskabet skal - i det omfang refusionen først udbetales efter supplementsperiodens afslutning - restanceføres i regnskabet for foregående regnskabsår.

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1-4

5.90.99 Overførsel - Renter m.v.

De regionale hovedområdernes andele (inkl. fælles formål og administration) af regionens udgifter og indtægter til renter mv. overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafklæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3, hvor beløbene debiteres ved brug af dranst 1, art 9.1-9.4 og gruppering 730 Interne overførsler. På denne funktion krediteres beløbene ved brug af dranst 1, art 9.7 Interne indtægter og gruppering 730 Interne overførsler. Fordelingen sker i henhold til den anførte fordelingsnøgle i afsnit 5.2.5.

Regionens renteindtægter og -udgifter vedrørende udlæg for det sociale område fordeles ikke, idet modposteringen til 5.35.31 foretages direkte på hovedkonto 2.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

6.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender

Nye udlån og tilgodehavender optages til nominel værdi.

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen svare til det samlede resttilgodehavende tilgodehavenderne med nedskrivning af forventet tab på tilgodehavenderne. Nedskrivningen kan ved regnskabsårets slutning foretages som en procentdel af de forskellige typer af tilgodehavender baseret på historiske erfaringer og skal kunne dokumenteres.

Nedskrivningen foretages ved at kreditere de relevante funktioner med anvendelse af art 0.6 og debitere funktion 6.32.25 ved anvendelse af art 0.9.

I bemærkningerne til regnskabet skal der redegøres for den nominelle værdi af tilgodehavender og udlån.

I balancen opgjort primo for det følgende år skal værdireguleringen tilbageføres, så kontoen igen viser det nominelle tilgodehavende.

Styring af tilbagebetalingspligtige ydelser kan foregå på funktion 6.32.25 med modpost på balancekonto 6.75.99.

Der er på funktionen autoriseret følgende grupperinger:

- 001 Udlån til kommuner som følge af delingsaftalen
- 002 Udlån til regioner som følge af delingsaftalen
- 003 Udlån til staten som følge af delingsaftalen

På grupperingerne registreres udlån til andre myndigheder, jf. § 41, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kompensationsbeløbet registreres direkte på funktionen med modpost på 6.75.99 Balancekonto.

6.32.26 Ikke-likvide obligationer

Primosaldoen samt forskydningerne i årets løb skal svare til beholdningen opgjort efter kursen ved foregående års slutning eller købskursen ved tilgang i året. Ved regnskabsårets slutning reguleres værdien efter den aktuelle kursværdi med modpost på balancekonto 6.75.99.

Efter den enkelte regions bestemmelse kan beholdningen i stedet enten registreres til erhvervsværdien eller til den nominelle værdi. Kursregulering i forbindelse hermed sker over balancekonto 6.75.99.

6.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen svare til det samlede beløb, der er deponeret i forbindelse med optagelse af lån, garantistillelse eller indgåelse af lejemål og leasingaftaler m.v.

AKKUMULERET RESULTAT VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

6.35.31 Akkumuleret resultat vedr. hovedkonto 2

På funktionen registreres det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2. Det akkumulerede resultat er enten et tilgodehavende eller en gæld, da der er tale om et mellemværende med kommunerne som via takstbetaling finansierer området. Det akkumulerede resultat for sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde registreres som en del af egenkapitalen, da der er tale om et mellemværende med de regionale aktivitetsområder.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

AKTIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE**6.38.36 Kommuner og regioner m.v.****6.38.37 Staten**

Saldiene består af krav på tredjemand samt af beholdning af aktiver (postgiro-anvisninger).

AKTIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER**6.42.42 Legater**

Saldoen skal svare til indskud i pengeinstitutter samt den nominelle værdi eller kursværdien af legatkapitalens beholdninger af værdipapirer. Endvidere indeholder saldoen ejendomsværdier af fondens faste ejendomme. Ved omvurdering reguleres på denne funktion med modpost på funktion 6.45.46.

6.42.43 Deposita

Saldoen skal svare til den nominelle værdi af aktiverne.

PASSIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER**6.45.46 Legater**

Saldoen er et udtryk for summen af legatkapitalens nominelle værdi eller kursværdi med tillæg af eventuel prioritetsgæld i ejendomme og af uforbrugte driftsbeløb og med fradrag for eventuelt overforbrug af driftsbeløb.

Forskellen mellem 6.45.46 og 6.42.42 svarer til legaternes mellemregning med regionen.

6.45.47 Deposita

Saldoen er et udtryk for summen af kontante deposita og den nominelle værdi af andre deposita.

Forskellen mellem 6.45.47 og 6.42.43 svarer til, hvad regionen har modtaget som kontante deposita.

PASSIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE**6.48.48 Kommuner og regioner m.v.**

Saldoen skal svare til det for pågældende region uafviklede tilsvær, hvad enten det er opkrævet hos tredjemand eller ej.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Den regnskabsmæssige værdi af aktivet og leasingforpligtelsen vil udvikle sig forskelligt over leasingperioden afhængigt af afskrivninger på aktivet og beregnede afdrag på leasinggælden, hvorfor de indregnede aktiver og forpligtelser sjældent vil have samme størrelse gennem leasingperioden.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver defineres som et anlægsaktiv med fysisk substans til vedvarende brug, og som er anskaffet til brug for produktion af varer og tjenesteydelser, udlejning eller til administrative formål. Eksempler herpå er fast ejendom, maskiner, transportmidler og inventar.

6.58.81 Grunde og bygninger

Funktionen er opdelt i 6 grupperinger.

Primo åbningsåret vil værdien på 6.58.81 være et udtryk for den aktuelle samlede værdi af regionens grunde og bygninger, opgjort i overensstemmelse med de valgte regnskabsprincipper. Det vil som hovedregel sige oprindelig anskaffelsessum med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Denne værdi vil herefter hvert år ved regnskabsafslutningen blive reguleret med afskrivninger samt evt. op- og nedskrivninger. Herefter skal værdien reguleres for tilgange og afgang af aktiver.

Til- og afgang ved køb og salg af grunde og bygninger registreres direkte på 6.58.81.

Ved tilgang af aktiver debiteres først den relevante funktion/sted under hovedkonto 1-4 med anvendelse af den autoriserede artskontering. Modposten vil være en likvidkonto eller en kreditoronto.

Næste skridt er "omkontering" af anskaffelsen, så den kommer rigtigt med i balancen som et aktiv, der skal afskrives på. Dette sker ved brug af art 0.0. Den relevante funktion /omkostningssted under hovedkonto 1-4 krediteres, mens konto 6.58.81 debiteres og 6.75.91-94 krediteres afhængigt af, hvilken hovedkonto anskaffelsen vedrører.

Det skal sikres, at der er overensstemmelse mellem registreringerne i regnskabet og anlægskartoteket.

Af- og nedskrivninger omkostningsføres ved at debitere under hovedkonto 1-4 med anvendelse af art 0.1. Modposten er en kreditering på 6.58.81 med anvendelse af art 0.9 og en debitering af 6.75.91-94 afhængig af, hvilekn hovedkonto afskrivningen vedrører.

Evt. opskrivning foretages ved at debitere 6.58.81 og kreditere 6.75.95.

Saldoen for funktion 6.58.81 skal ved regnskabsårets afslutning være identisk med den bogførte værdi, der fremgår af kategori "01 Grunde og bygninger" i anlægskartoteket.

Ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 skal i åbningsbalancen 2007 måles til den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 2004 korrigeret for af- og nedskrivninger samt opskrivninger, der er foretaget i perioden 2004-2006.

6.58.82 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

6.58.83 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr

Der henvises til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Undtaget fra autoriseringen af en skønsmæssigt fastsat omkostning til tjenstemandspension på 20,3 % af den samlede lønudgift til tjenstemandsansatte er de institutioner, som leverer ydelser under rammeaftalerne på social- og specialundervisningsområdet. Her gælder den fastsatte omkostning via de indgåede rammeaftaler. Disse omkostninger konteres derudover i overensstemmelse med reglerne i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Ad pkt. b)

Ved den aktuarmæssige opgørelse af pensionsforpligtelsen for tjenstemænd op- eller nedskrives den bogførte værdi på nærværende funktion, således at der er overensstemmelse mellem den bogførte værdi på funktionen og den aktuarmæssigt opgjorte forpligtelse. Op- eller nedskrivningen foretages med modpost på balancen. Der foretages således ingen fordeling tilbage på omkostningsstederne af den korrigerede opgørelse af omkostningerne på baggrund af den aktuarmæssigt beregnede hensatte pensionsforpligtelse på funktionen.

Ad pkt. c)

Løbende pensionsudbetalinger, der nedbringer pensionsforpligtelsen, skal registreres ved brug af art 5.1 på funktion 4.40.31. Det bemærkes at i omkostningsregnskabet, indebærer pensionsudbetalinger ikke en omkostning for regionen, men blot at pensionsforpligtelsen nedbringes, idet denne allerede er hensat i regnskabet. Det indebærer, at udbetalingerne neutraliseres ved at kreditere funktion 4.40.31 med anvendelse af art 0.3 og debitere funktion 6.72.90, Hensatte forpligtelser.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen udgør differencen mellem regionens aktiver og forpligtelser. Egenkapitalen er på denne måde et udtryk for regionens formue. Egenkapitalen skal specificeres på funktionerne 6.75.95-6.75.99. Bevægelserne på egenkapitalen skal fremgå af noterne i regnskabet.

6.75.95 Reserve for opskrivninger

Funktionen er en slags ikke-finansiell egenkapital. Formålet med funktionen er at kunne opgøre, hvor stor en del af værdien af de ikke-finansielle aktivers værdi, der kan tilskrives ikke realiserede opskrivninger.

Opskrivningerne skal i øvrigt fremgå af en særskilt anlægsoversigt til regionens regnskab.

6.75.96 Akkumuleret resultat for sundhedsområdet**6.75.98 Akkumuleret resultat for det regionale udviklingsområde**

Kontiene skal ved regnskabsafslutningen udtrykke det akkumulerede årsresultat opgjort efter omkostningsbaserede principper.

6.75.99 Balancekonto

På funktionen er autoriseret to grupperinger:

- 001 Primo egenkapital pr. 1.1.2007 (åbningsbalancen).
- 002 Modpost for værdireguleringer

Det statslige likviditetstilskud i 2007 krediteres direkte på funktionen og debiteres hovedfunktionen "Likvide aktiver".

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.1 Procedurekrav i forbindelse med budgetvedtagelsen

Regionsloven og bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. indeholder en række bestemmelser om procedurer og tidsfrister i forbindelse med budgettets udarbejdelse og vedtagelse:

Senest 15. august udarbejder forretningsudvalget til regionsrådet forslag til regionens årsbudget for det kommende regnskabsår, som løber fra den 1. januar til den 31. december.¹ Forslaget ledsages af budgetoverslag for en 3-årig periode.²

Forretningsudvalgets forslag til årsbudget og budgetoverslag skal undergives to behandlinger i regionsrådet med mindst tre ugers mellemrum.³ Første behandlingen foretages senest den 24. august.⁴

Det forslag til kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag, som er indeholdt i forslaget til årsbudget, jf. §§ 6 og 7 i lov om regionernes finansiering, skal drøftes i kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen senest den 1. september.⁵

Kommunalbestyrelserne i regionen skal senest den 10. september skriftlig meddele regionsrådet deres stillingtagen til forslaget til grundbidrag og udviklingsbidrag.⁶

Ved anden behandling, som foretages senest den 1. oktober, vedtages forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag af regionsrådet.⁷

Regionerne har en lovbestemt leverandørpligt i forhold til kommunerne for en række sociale tilbud og visse specialundervisningstilbud. Regionsrådet skal i henhold til sektorlovgivningen senest den 15. oktober indgå en årlig rammeaftale med kommunerne beliggende i regionen om bl.a. det samlede antal pladser og tilbud, regionsrådet stiller til rådighed for kommunerne i regionen. Da rammeaftalerne er en central forudsætning for både kommunernes og regionernes budgetlægning er det dog hensigtsmæssigt, at drøftelsen og vedtagelsen af rammeaftalerne tilrettelægges og indpasses i budgetprocessen på en hensigtsmæssig måde for både regionsråd og kommunalbestyrelser.

Bekendtgørelsen indeholder endvidere regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag, jf. nærmere herom i afsnit 5.2.

¹ Jf. § 2, stk. 1 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

² Jf. § 3, stk. 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

³ Jf. § 19, stk. 1 i regionsloven.

⁴ Jf. § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

⁵ Jf. § 2, stk. 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

I 2007 er grund- og udviklingsbidragene fastsat til henholdsvis 1.000 kr. og 100 kr. (2003- pris- og lønniveau) i henhold til § 4 og 5 i lov nr. 500 af 7. juni 2006 om begrænsninger i den kommunale skatteudskrivning for 2007 og regulering af de kommunale bidrag til regionerne i 2007.

⁶ Jf. § 2, stk. 4 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

⁷ Jf. § 19, stk. 2 i regionsloven og § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Bekendtgørelsen indeholder også enkelte procedureregler. Efter § 3, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. skal ændringsforslag til budgetforslaget angive, hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt med hvilket beløb bevillingen ønskes ændret. Denne regel hænger sammen med kravet om, at budgettet skal være umiddelbart egnet til realisering. Det udelukker, at der kan fremsættes ændringsforslag holdt i mere almindelige vendinger såsom: »regionsrådets ønsker en opprioritering af kræftområdet i forhold til forretningsudvalgets budgetforslag«. Tilsvarende regler gælder for budgetoverslagene.

Det er et krav, at ethvert omkostningsforøgende ændringsforslag skal ledsages af et forslag til finansiering af de øgede omkostninger, jf. § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Det fremgår i øvrigt af regionslovens § 20, at det endeligt vedtagne årsbudget og de flerårige budgetoverslag skal være tilgængelige for regionens beboere. En kort redegørelse for indholdet af årsbudgettet og budgetoverslagene skal inden det kommende regnskabsårs begyndelse offentliggøres efter regionsrådets nærmere bestemmelse.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.2.1 OMRÅDEOPDELTE BUDGETTER

5.2.1.1 Driftsbudgetter og balancekrav

Ifølge § 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er der fastsat regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: Sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering.

Opgjort efter udgiftsbaserede principper skal der på sundhedsområdet være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Opgjort efter omkostningsbaserede principper skal indtægterne være større end eller lig med omkostningerne på social- og specialundervisningsområdet. Tilsvarende gælder det regionale udviklingsområde.

Selv om der på sundhedsområdet er et udgiftsbaseret balancekrav, er der ligesom på de øvrige regionale aktivitetsområder, krav om anvendelse af omkostningsbaserede bevillinger, jf. kapitel 6.

Ved økonomistyringen af regionale tilbud på det sociale område skal opmærksomheden henledes på, at det fremgår af bemærkningerne til finansieringsreglerne i lov nr. 573 af 24. juni 2005, at disse skal finansieres af kommunerne. Udgangspunktet for den kommunale finansiering er en takstbetaling for det enkelte regionale tilbud, der fastsættes på baggrund af den samlede udgift, regionen vil have for typen af tilbud i forhold til rammeaftalen med kommunerne. Dette indebærer, at der alene er mulighed for at subsidiere taksterne for tilbud rettet mod samme målgruppe. F.eks. kan et underskud vedrørende en døgninstitution for handicappede børn ikke dækkes ved at forhøje taksterne på botilbud til sindslidende - derimod kan samme underskud blive dækket ved at hæve taksterne på alle døgninstitutioner for handicappede børn mv. Det er en forudsætning, at kommunerne er enige i takstfastsættelsen i den årlige rammeaftale.

Opdelingen af regionernes økonomi i tre aktivitetsområder indebærer, at der ved brug af fordelingsnøgler skal foretages en opdeling af regionernes administrative fællesomkostninger og finansielle omkostninger, og at de efter nærmere regler skal fordeles på tre områder, jf. afsnit 5.2.5.

Regionernes løbende indtægter er som udgangspunkt reserveret til et af de tre områder. Det gælder både for tilskuddene fra staten og bidragene fra kommunerne.

Driften af institutioner på social- og specialundervisningsområdet er bortset fra nogle særlige administrative opgaver finansieret fuldt ud gennem takstbetaling fra kommunerne. Disse opgaver hviler således i sig selv og medfører ikke nettoomkostninger eller -indtægter for regionerne. Området skal budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Størrelsen af det forventede årsresultat og det samlede akkumulerede resultat drøftes i kontaktudvalget. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Nettoomkostninger på det regionale udviklingsområde skal finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og skal dermed budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år.

Kravet om et årsresultat, der er større end eller lig med nul, er et udtryk for, at årets driftsomkostninger svarer til driftsindtægterne, og at årets ressourceforbrug er finansieret, og at ændringen i kapitalgrundlaget (afskrivninger) kan reetableres, og at eventuelt underskud fra tidligere år er udlignet. Ved opgørelsen af årsresultatet indgår ikke de to områders likviditetsmæssige træk eller overskud (mellemlægningskonto) i forhold til regionens samlede virksomhed.

For så vidt angår sundhedsområdet skal årets nettoudgifter finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og dermed budgetteres i balance. Ved underskud i et år er der ikke krav om, at dette skal udlignes i efterfølgende år.

I modsætning til social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde indgår likvide midler fra regionens finansieringsvirksomhed, f.eks. forbrug af likvide aktiver og lånoptagelse, ved opgørelsen af balancekravet.

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter/omkostninger og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i regionsrådet eller lignende.

Undervejs i budgetbehandlingen kan der fremkomme ændringsforslag, der ændrer forudsætningen for balancen i det oprindelige budgetforslag. I § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er det fastsat, at der i denne situation skal tilvejebringes balance i det reviderede budgetforslag inden for det aktivitetsområde, ændringsforslaget vedrører. Balancekravet indebærer i forhold til social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde, at et ændringsforslag, der medfører øgede omkostninger skal modsvares af merindtægter eller mindre omkostninger inden for samme område, såfremt det forventede årsresultat er budgetteret til nul. På sundhedsområdet kan balancekravet også honoreres på anden vis, f.eks. ved forbrug af likvide aktiver.

5.2.1.2 Investeringsbudget

Regionsrådet skal ved budgettets endelige vedtagelse som minimum fastsætte et investeringsbudget, som angiver et loft over de investeringer, der kan foretages inden for hver af hovedkontiene og finansieres af regionens likvide aktiver. Hvor der som konsekvens af investeringer foretaget inden for investeringsbudgettet skal afholdes investeringsudgifter i senere regnskabsår, skal der være afsat et rådighedsbeløb i investeringsbudgettet, jf. nærmere i afsnit 6.2.2. Regionsrådet kan ligledes fastsætte en investeringsramme for fælles- og administrationsområdet, hvis dette administreres som et selvstændigt område.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Investeringsudgifter finansieres som interne lån, der som minimum afdrages svarende til afskrivning af investeringen i efterfølgende år. På social- og specialundervisningsområdet er der med henblik på at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området herudover krav om, at både nye og eksisterende investeringer samt øvrig kapital, som regionen stiller til rådighed for området, skal forrentes med markedsrenten.

Det er regionsrådet, der fastsætter investeringsbudgettet for de enkelte hovedkonti, jf. kapitel 6, afsnit 2.2.

5.2.1.3. Likviditetsmæssigt mellemværende i forhold til social- og specialundervisningsområdet

På social- og specialundervisningsområdet skal det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen opgøres og fremgå af regionens budget og regnskab. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området samt for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv.

5.2.2 BRUTTOPOSTERING

For hvert af de tre aktivitetsområder i de regionale budgetter gælder som udgangspunkt, at samtlige omkostninger finansieres under ét af samtlige indtægter inden for aktivitetsområdet. Regionsrådet skal således stå frit i sin udgiftsprioritering og ikke være påvirket af, hvilke typer af indtægter der indgår i finansieringen af de enkelte aktivitetsområder. Der kan dog ikke foretages en prioritering af udgifter og indtægter på tværs af de tre aktivitetsområder i de regionale budgetter.

For at regionsrådet kan have det bedst mulige grundlag for at foretage en økonomisk prioritering, må budgettet derfor opstilles efter *bruttoposteringsprincippet*. Det vil sige:

Omkostninger og indtægter skal opføres og specificeres hver for sig i budgettet, uanset om der gives brutto- eller nettobevillinger.

Bruttoposteringsprincippet er ikke alene vigtigt i relation til regionsrådets prioritering. Det har også betydning for informationsopgaven mere generelt. Kun i kraft af adskillelsen af indtægter og omkostninger er det muligt at skaffe sig information om de samlede omkostninger eller de samlede indtægter ved en given regional institution eller ved regionens samlede virksomhed.

5.2.3 FLERÅRSOVERSIGT

Sammen med budgettet udarbejdes og vedtages en flerårsoversigt, der indeholder budgetoverslag for en treårig periode. Regionsrådets vedtagelse af budgetoverslag er et lovkrav. Formålet er at sikre, at der sker en vurdering af de langsigtede virkninger, som beslutningerne i årsbudgettet er udtryk for.

Regionsrådet kan f.eks. vedtage en omlægning af aktiviteten, som betyder en besparelse i sidste halvdel af budgetåret. Den fulde årseffekt af besparelsen vil da ikke fremgå af årsbudgettet, men derimod af budgetoverslaget for det første år efter budgetåret.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

På følgende punkter skal flerårsoversigten opfylde de samme krav som selve budgettet:

Flerårsoversigten skal omfatte samtlige indtægter og omkostninger, der skal være balance for hvert af årene og for hvert af tre regionale aktivitetsområder, og opstillingen skal ske efter bruttoposteringsprincippet. Derimod er der særlige regler vedrørende pris- og lønniveau i flerårsoversigten, jf. nedenfor.

5.2.4 PRIS- OG LØNNIVEAU

Årsbudgettet udarbejdes i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i budgetåret.

Budgetoverslagene i *flerårsoversigten* udarbejdes for hovedkonto 1-4 (drift, refusion og anlæg) i budgetårets priser (faste priser), mens hovedkonto 5 og 6 udarbejdes i det enkelte overslagsårs pris- og lønniveau (løbende priser).

For hvert overslagsår anføres som en særskilt post den samlede forventede pris- og lønstigning vedrørende hovedkonto 1-4 i forhold til budgetåret. Beløbet anføres særskilt for indtægter og for omkostninger.

Ved at anvende faste priser på hovedkonto 1-4 i budgetoverslagsårene opnår man, at ændringer i beløbsstørrelser fra ét år til et andet altid er udtryk for reale aktivitets- eller mængdeændringer.

På *årsbudgettet* angives alle poster i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i budgetåret.

I *flerårsoversigten* angives posterne på hovedkonto 1-4 i budgetårets pris- og lønniveau (faste priser), mens posterne på hovedkonto 5 angives i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i det enkelte overslagsår (løbende priser).

For hvert af budgetoverslagsårene opstilles umiddelbart efter anlæg en særlig post, der angiver den samlede forventede pris- og lønstigning for drift, refusion og anlæg i forhold til budgetåret.

5.2.5 FORDELINGSPRINCIPPER I BUDGET OG REGNSKAB

Der skal i forbindelse med vedtagelse af budget og aflæggelse af årsregnskab foretages en række fordelinger af omkostninger og indtægter vedrørende fælles formål og central administration, der registreres på hovedkonto 4, og renter mv., der registreres på hovedkonto 5, med henblik på opgørelse af driftsresultat på hvert af de tre regionale aktivitetsområder.

Regionens renter mv. overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3. Der foretages ikke overførsel til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto er krav om registrering af intern forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Herefter overføres ligledes i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse regionens omkostninger til fælles formål og administration, der konteres på hovedkonto 4, til de enkelte områder på hovedkonto 1-3.

Ved fordelingen af indtægter og udgifter til fælles formål og central administration, der konteres på hovedkonto 4, fastsættes fordelingsnøglen af regionerne under hensyntagen til de tre aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Afsnit	Oversigt	Skal uddeles uden formkrav	Skal indsendes med formkrav	Skal indsendes uden formkrav
5.2.7.a	Bevillingsoversigt	X		X
5.2.7.b	Resultatopgørelse	X	X	
5.2.7.c	Pengestrømsopgørelse	X	X	
5.2.7.d	Hovedoversigt til budget		X	
5.2.7.e	Sammendrag af budget		X	
5.2.7.f	Specifikationer til budgettet		X	
5.2.7.g	Investeringsoversigt	X		X
5.2.7.h	Særlige budgetoplysninger		X	
5.2.7.i	Ressourceoversigt vedrørende sociale institutioner		X	
5.2.7.j	Flerårsoversigt	X		

a. Bevillingsoversigt

Det er både obligatorisk at udarbejde bevillingsoversigt til budgetforslaget og bevillingsoversigt til det vedtagne budget.

Af bevillingsoversigten skal det klart fremgå, hvilke af budgettets poster den enkelte bevilling er knyttet til. Der må således hverken være tvivl om:

- Hvilke poster bevillingen omfatter
- Hvilket beløb bevillingen lyder på, herunder om der er tale om en brutto- eller nettobevilling
- Hvem bevillingen er givet til.

Også rådighedsbeløbene vedrørende anlægsarbejder, der opgøres efter et udgiftsbaseret princip, skal fremgå af bevillingsoversigten, således at det som minimum fremgår, hvor stort et samlet rådighedsbeløb, der er knyttet til hvert enkelt hovedkonto (om rådighedsbeløb og anlægsbevillinger, se kapitel 6).

Afgrænsningen af budgettet i bevillinger er en central forudsætning for, at budgettet kan tjene som grundlag for den daglige administration, den løbende økonomiske styring og den efterfølgende kontrol.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Der er ikke fastsat bestemte formkrav til opstilling af bevillingsoversigten. De eneste krav er, som nævnt, at hver enkelt bevilling er entydigt defineret i forhold til kontoplanen samt ved den politiske eller administrative enhed, bevillingen er givet til.

Der skal udarbejdes bevillingsoversigt i tilknytning til såvel budgetforslaget som det vedtagne budget. Bevillingsoversigten skal vise de poster afgrænset i forhold til kontoplanen - hvortil regionsrådet tager bevillingsmæssig stilling. Bevillingsoversigten skal endvidere omfatte budgettets rådighedsbeløb som minimum specificeret på hovedkontoniveau.

Et forslag til bevillingsoversigt uddeles til medlemmerne af regionsrådet i forbindelse med budgetforslagets behandling.

Den endelige bevillingsoversigt indsendes senest den *5. januar* til Velfærdsministeriet.

Beløb i bevillingsoversigten anføres i hele 1.000 kr.

b. Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen opgøres omkostningsbaseret.

Formålet med resultatopgørelsen er at specificere det forventede årsresultat som årets indtægter fratrukket årets omkostninger (periodiserede ressourceforbrug).

Resultatopgørelsen skal udarbejdes for sundhedsområdet (hovedkonto 1), social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) og det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3). Indtægter og omkostninger til fælles formål, administration, renter m.v., der konteres på hoved 4 og 5, fordeles på hovedkonto 1-3 i både budgettet og regnskabet. Ligeledes skal der sondres mellem indtægter og omkostninger afledt af regionens ordinære og ekstraordinære drift. Sidstnævnte vedrører aktiviteter, der ikke forventes at være tilbagevendende og som ikke har sammenhæng til den ordinære aktivitet.

Budgettet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en resultatopgørelse for sundhedsområdet (hovedkonto 1), social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) og det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3). Resultatopgørelserne udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 5.4.1.

Resultatopgørelserne indsendes ultimo oktober til Velfærdsministeriet.

De budgetterede resultatopgørelser for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde må ikke udvise et underskud, jf. afsnit 5.2.1.

c. Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen udarbejdes omkostningsbaseret.

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise budgetårets pengestrømme fordelt på regionens samlede drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter. Der skal udarbejdes en samlet pengestrømsopgørelse for hele regionen, herunder for de 3 regionale aktivitetssområder (sundhed, social- og specialundervisning samt regional udvikling).

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Pengestrømmene fra drifts- og investeringsaktiviteterne skal henføres entydigt til ét af de tre aktivitetsområder. På social- og specialundervisningsområdet skal pengestrømsopgørelsen afdække det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi. Mellemværendet skal forrentes. Pengestrømsopgørelserne udarbejdes med udgangspunkt i resultatopgørelserne og investeringsoversigten.

I tilknytning til pengestrømsopgørelsen vises særskilt budgetårets forventede forskydninger i likviderne samt likviderne ved periodens begyndelse og slutning. I tilknytning til pengestrømsopgørelsen vises social- og specialundervisningsområdet mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi.

Årsbudgettet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet indeholde en pengestrømsopgørelse for hele regionen. Pengestrømsopgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 2 i afsnit 5.4.2.

Pengestrømsopgørelsen indsendes ultimo oktober til Velfærdsministeriet.

Beløb i pengestrømsopgørelsen anføres i 1.000 kr.

d. Hovedoversigt til budget

Hovedoversigten udarbejdes udgiftsbaseret.

Hovedoversigtens formål er at give et summarisk overblik over de budgetterede aktiviteter og deres finansiering. Hovedoversigten danner bl.a. basis for en første opgørelse i Velfærdsministeriet af den regionale sektors budgetter. Det er baggrunden for, at hovedoversigten skal indsendes umiddelbart efter budgetvedtagelsen og inden indsendelsen af det øvrige budgetmateriale.

Der skal udarbejdes en hovedoversigt til det vedtagne budget i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 3 i afsnit 5.4.3.

Hovedoversigten indsendes *primo oktober* til Velfærdsministeriet.

Velfærdsministeriet meddeler forud for budgetvedtagelsen bl.a. fristen for indsendelsen af oversigten.

e. Sammendrag af budget

Sammendraget af budgettet udarbejdes efter udgiftsbaserede principper.

Sammendrag af budget tjener ligesom hovedoversigten informations- og statistikformål. Afsnitsopdelingen er den samme, men detaljeringsgraden er større, og sammendraget skal omfatte såvel budgetåret som de tre budgetoverslagsår.

Det skyldes, at sammendraget udover de ovennævnte formål også skal opfylde et planlægningsmæssigt sigte.

Specifikationsgraden er ikke den samme overalt i sammendraget. Afhængig af de enkelte udgiftsområders karakter og indhold er budgetoplysningerne i sammendraget fastlagt ved hovedfunktions- eller funktionsniveau.

Der skal udarbejdes et sammendrag af det vedtagne budget i overensstemmelse med det skema, som Velfærdsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen.

Sammendrag af budget indsendes senest den *15. november* til Danmarks Statistik.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Regional udvikling

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (3.90.90)			
Udviklingsbidrag fra kommunerne (3.90.91)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (3.70.60-63)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (3.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (3.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

De budgetterede resultatopgørelser for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde må ikke udvise et underskud, jf. afsnit 5.2.1.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

De afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld henføres til koncernniveauet i regionen, som en integreret del af regionens fælles kassebeholdning.

Omkostningen til evt. forrentning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forrentningen af interne lån tilgår regionen som koncern, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

For hvert af de 3 aktivitetsområder (sundhed, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde) udarbejdes en opgørelse, der viser pengestrømmene i budgetåret, korrigeret budget for indeværende års budget samt seneste regnskabsår, jf. nedenfor. Det kan være hensigtsmæssigt også at lave en pengestrømsopgørelse for hovedkonto 4, fælles formål og administration, som herefter fordeles på de 3 regionale aktivitetsområder.

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Årets resultat			
Likviditetsreguleringer til årets resultat			
+ afskrivninger			
+ intern forrentning			
+ varebeholdninger, primo			
- varebeholdninger, ultimo			
- feriepenge, primo			
+ feriepenge, ultimo			
- hensættelse til pension, primo			
+ hensættelse til pension, ultimo			
- andre reguleringer, primo			
+ andre reguleringer, ultimo			
A. Likviditetsvirkning af årets resultat			
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer			
- køb af immaterielle anlægsaktiver			
+ salg af immaterielle anlægsaktiver			
- køb af materielle anlægsaktiver			
+ salg af materielle anlægsaktiver			
+/- andre forhold			
B. Likviditetsvirkning af investeringer			
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

For social- og specialundervisningsområdet vises det likviditetsmæssige mellemværende med regionen i overensstemmelse med nedenstående skema.

Mellemværende med regionen

(1.000 kr.)	B	B01	B02	B03
Primo 1. januar				
Årets likviditetsvirkning				
Forrentning af saldo				
Ultimo 31. december				

5.4.3. Bilag 3 - hovedoversigt**5.4.3.1. Hovedoversigt til budget - udgiftsbaseret****I alt**

(1.000 kr.)	Budget xxxx	
	Udgifter	Indtægter
A. Driftsvirksomhed		
B. Anlægsvirksomhed		
C. Fælles formål og administration (hkt. 4)		
D. Renter (hkt. 5)		
E. Finansforskydninger		
Forøgelse i likvide aktiver (6.10.01-6.10.11)		
Afdrag på lån og leasingforpligtelser (6.55.63-6.55.79)		
Øvrige finansforskydninger (6.15.13-6.52.62)		
Finansforskydninger i alt		
SUM (A+B+C+D+E)		
F. Finansiering		
Forbrug af likvide aktiver (6.10.01-6.10.11)		
Optagne lån og ny leasinggæld (6.55.63-6.55.79)		
Bloktilskud fra staten (1.90.90 og 3.90.90)		
Grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne (1.90.91 og 3.90.91)		
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten (1.90.93)		
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne (1.90.92)		
Tilskud fra bløderudligningsordningen (1.90.94)		
Objektive finansieringsbidrag (2.90.90)		
Finansiering i alt		
BALANCE		

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Anlægsbevillinger kan afgives på ethvert tidspunkt i regnskabsåret. Afgivelsen kan således - men behøver ikke - finde sted i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbevillingen omfatter den samlede udgift, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år. Anlægsbevillingen angives i det på bevilningstidspunktet gældende pris- og lønniveau, uanset om arbejdet forventes at strække sig over en flerårig periode. Der kan være knyttet vilkår til en anlægsbevilling.

Ændringer i den godkendte anlægsudgift forelægges regionsrådet i forbindelse med behandlingen af forslaget til årsbudget for det kommende år, f. eks. for pris- og lønreguleringer, eller som særskilt tillægsbevillingssag.

Det er desuden en betingelse for at kunne udnytte en anlægsbevilling, at der er afsat rådighedsbeløb hertil i pengestrømsopførelsen. Det er således en betingelse for igangsætning af et anlægsarbejde eller en investering, at der både foreligger en anlægsbevilling for totaludgiften, og at der er afsat det nødvendige rådighedsbeløb i pengestrømsopførelsen.

Rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder skal fremgå af den til budgettet knyttede bevillingsoversigt. I bemærkningerne til budgettet kan der være fastsat vilkår for rådighedsbeløbenes udnyttelse, herunder om muligheder for anvendelse af ikke-forbrugte rådighedsbeløb i efterfølgende regnskabsår.

Sondringen mellem drifts- og anlægsbevillinger

Sondringen mellem drifts- og anlægsomkostninger kan i nogle tilfælde give anledning til tvivl. Der kan i disse situationer opstå tvivl om, hvilken bevillingsprocedure der skal iværksættes for den pågældende foranstaltning.

Der henvises herom til de generelle retningslinier vedrørende drifts- henholdsvis anlægsomkostninger, som er anført i kapitel 2, afsnit 2.2.

Tillægsbevillinger

Regionsrådet har mulighed for i årets løb at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger samt rådighedsbeløb.

Det fremgår af regionslovens § 21, stk. 4, jf. den kommunale styrelseslovs § 40, stk. 3, at enhver tillægsbevilling vedrørende driftsbevillinger eller rådighedsbeløb skal rumme en angivelse af, hvorledes den bevilgede omkostning skal finansieres. Tillægsbevillinger vedrørende social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde skal som udgangspunkt finansieres ved tilsvarende mindreomkostninger eller merindtægter inden for de pågældende aktivitetsområder, jf. dog afsnit om overførselsadgang.

Endvidere må der ikke iværksættes foranstaltninger, som medfører omkostninger og/eller indtægter for regionen, før regionsrådet har meddelt bevilling. Denne bestemmelse indebærer samtidig, at overskridelse af en drifts- eller anlægsbevilling eller af det i budgettet opførte rådighedsbeløb kræver en *forudgående* tillægsbevilling fra regionsrådets side.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

6.2.2 BEVILLINGSNIVEAU FOR ANLÆGSBEVILLINGER OG RÅDIGHEDS-BELØB

Anlægsbevillinger

Anlægsbevillinger afgives enten som en særskilt anlægsbevilling til konkrete anlægsarbejder og investeringer eller som rammebevillinger til nærmere afgrænsede anlægsarbejder og investeringer, dvs. poster med dranst 3.

Anlægsbevillinger omfatter som udgangspunkt investeringer, som indgår i balancen. Herudover omfattet anlægsbevillinger også materielle aktiver, hvis værdi for regionen primært er af kulturel eller historisk karakter samt anlægstilskud til selvejende institutioner og andre offentlige myndigheder, jf. kapitel 2, afsnit 2.2.

Anlægsbevillinger til konkrete investeringsaktiviteter og anlægsrammer afgives af regionsrådet.

Anlægsbevillinger til konkrete bygge- og anlægsarbejder og investeringer omfatter de samlede udgifter til investeringsaktiviteten uanset investeringsaktivitetens varighed. Anlægsbevillingen ledsages af rådighedsbeløb, som er afsat i regionsrådets budget og pengestrømsopgørelse til finansiering af den pågældende investeringsaktivitet.

Rammebevillinger til investeringsaktiviteter - investeringsrammer - kan afsættes til mindre investeringer af en nærmere angiven art, f. eks. mindre byggearbejder eller anskaffelser. Investeringsrammer, der afsættes i tilknytning til driftsbevillinger, kan ikke afsættes på tværs af hovedkontiene 1-4.

Anvendelsesområdet for de enkelte investeringsrammer beskrives nærmere i budgetbemærkninger eller i tillægsbevillingsansøgningen, hvis en investeringsramme er afgivet ved tillægsbevilling.

Investeringsaktiviteter omfattet af investeringsrammer kan gennemføres uden forelægelse for regionsrådet, forudsat investeringsudgifter kan afholdes inden for den afsatte investeringsramme, og at der er afsat de fornødne rådighedsbeløb i budgettet.

Regionsrådet træffer bestemmelse om afgrænsning mellem anlægsbevillinger til konkrete projekter og anlægsbevillinger til investeringsrammer og om beløbsgrænser for investeringsprojekter, som skal bevilges af regionsrådet. Gennemførelse af konkrete investeringer, som overstiger 10 mio. kr. i totaludgift, skal dog bevilges af regionsrådet.

Anlægsbevillinger skal gives som interne lån, der som minimum skal afdrages svarende til afskrivninger på de anskaffede anlægsaktiver.

Rådighedsbeløb

Det er som omtalt i afsnit 6.1 en betingelse for et anlægsarbejdes igangsætning, at der både foreligger en anlægsbevilling, og at der er afsat et rådighedsbeløb i pengestrømsopgørelsen og i budgettet.

For rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder gælder tilsvarende regler om bevillingsniveau som for driftsbevillinger, dvs.:

Regionsrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som minimum give særskilte rådighedsbeløb for hver af hovedkontiene 1-3 og for hovedkonto 4-5 under ét.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Dette følger af regionslovens bestemmelser om årsbudgettets bevillingsfunktion og forbudet mod at delegere regionsrådets bevillingskompetence.

Der kan inden for de eksisterende regler peges på to principielle »modeller« for tilrettelæggelsen af sådanne ordninger for overførsel og genbevilling af uforbrugte bevillingsbeløb.

Den ene model går ud på, at regionsrådet i budgetbemærkningerne vedrørende en given bevilling tilkendegiver, at man vil være indstillet på at genbevilde eventuelle uforbrugte beløb i det følgende år via en tillægsbevilling, som forhøjer den ordinære bevilling. Der kan eventuelt føjes restriktioner på en sådan tilkendegivelse om genbevilling, f.eks. kan overførselsadgangen begrænses til en bestemt procentdel af bevillingen og/eller den kan gøres betinget af, at det opsparede beløb anvendes til en bestemt større anskaffelse.

Tilsvarende kan der gennemføres en adgang til at disponere over næste års bevilling. Regionsrådet tilkendegiver da i budgetbemærkningerne, at ansøgninger om tillægsbevillinger - eventuelt op til en bestemt beløbsramme - kan forventes imødekommet mod en tilsvarende nedsættelse af bevillingen for det følgende år.

Anvendes denne model for overførselsadgang, må der således forelægges en tillægsbevillingssag for det samlede regionsråd i de tilfælde, hvor en bevillingshaver ønsker at udnytte overførselsadgangen. Tilkendegivelserne i budgetbemærkningerne er dermed udtryk for regionsrådets forhåndsindstilling til en senere forelagt konkret tillægsbevillingsansøgning om overførsel af bevillingsbeløb på det pågældende område.

Det vil ofte være muligt at samle disse sager til samlet behandling i regionsrådet. Såfremt regionsrådet ønsker at henlægge denne behandling til et senere tidspunkt på året - eventuelt det sidste regionsrådsmøde i året - vil behandlingen dog alene kunne omfatte sager vedrørende overførsel af bevillingsbeløb til det kommende budgetår. Sager vedrørende »lån« af det kommende budgetårs bevilling må derimod behandles i regionsrådet, forinden der kan disponeres over de omhandlede beløb.

Hvis regionsrådet ønsker at undgå denne enkeltsagsbehandling, kan den anvende *en anden model* for overførselsadgang, som bygger på, at ordningerne administreres af forretningsudvalget:

En forudsætning for denne model er, at regionsrådet anvender brede rammebevillinger - f.eks. én samlet bevilling til hvert af de regionale aktivitetsområder på hovedkonto 1-4 eller en bevilling, der omfatter et større antal institutioner. Forretningsudvalget henholdsvis regionsrådet fordeler herefter dispositionsrammer til institutionerne, og det er udvalget, der tager stilling til anmodninger fra institutioner om enten overførsel af rammebeløb, lån eller forbrug af tidligere overførte beløb. Når udvalget behandler disse anmodninger, må det ske under hensyntagen til, at opsparing og merforbrug skal opveje hinanden, således at bevillingen for det enkelte aktivitetsområde for det pågældende år overholdes.

Uanset hvilke former for ordninger, som regionsrådet måtte vælge at indføre, er det vigtigt, at der foreligger en udførlig beskrivelse af »spillereglerne« i ordningerne.

Særligt om overførselsadgang på social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde

I dette afsnit beskrives det, hvordan den bevillingsmæssige håndtering af overførsel af over- eller underskud til efterfølgende år er for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Det fremgår af afsnit 6.1, side 2, at tillægsbevillinger vedr. social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde skal finansieres ved tilsvarende mindreomkostninger eller merindtægter. Finansiering ved forbrug af likvide aktiver kan som udgangspunkt derfor kun ske inden for sundhedsområdet. Dette er en konsekvens af det omkostningsbaserede balancekrav, der gælder for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde, jf. § 3, stk. 3, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. og afsnit 5.2.1.1.

Det fremgår endvidere af budget- og regnskabsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, 3. pkt., at over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger. Der er imidlertid ikke tale om indtægter og omkostninger i traditionel forstand, der registreres i regnskabet. Formålet er alene at sikre, at der i henhold til det omkostningsbaserede balancekrav kan budgetteres med et over- eller underskud, hvis der i tidligere år har været et under- eller overskud, der skal udlignes.

Tillægsbevillinger vedrørende meromkostninger ved overførsel af overskud til efterfølgende år kan derfor afgives ufinansieret, da de modsvarer af en indtægt svarende til overskuddet, der dog ikke registreres i budgettet eller regnskabet, jf. ovenstående henvisning til § 3, stk. 3, 3. pkt., i budget- og regnskabsbekendtgørelsen. Balancekravet er således opfyldt. Tilsvarende gælder det, at tillægsbevillinger vedrørende mindreomkostninger ved overførsel af underskud kan afgives uden en forøgelse af de likvide aktiver, da de modsvarer af en omkostning til underskuddet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

d. Resultatopgørelse

Årsregnskabet skal indeholde en resultatopgørelse opstillet som vist i bilag i afsnit 7.7.1. Resultatopgørelsen skal indeholde sammenligningstal for sidste regnskabsår. For regionens første regnskabsår indsættes tallene fra regionens årsbudget inkl. korrektioner fra tillægsbevillinger til årsbudgettet meddelt i årets løb ("korrigeret budget").

Redegørelsen for væsentlige afvigelser mellem bevilling og regnskab foretages i årsregnskabets afsnit "regnskabsoversigt og specielle bemærkninger". Regionens resultatopgørelse er således forbeholdt regionens eksterne rapportering om årets ressourceforbrug sammenlignet med foregående år.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en resultatopgørelse. Resultatopgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 7.7.1.

Beløb i resultatopgørelsen anføres i 1.000 kr.

e. Balance

Formålet med balancen er at vise regionens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en balance opstillet efter bestemte formkrav. Balancen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 2 i afsnit 7.7.2.

Balancen skal indeholde sammenligningstal for regnskabsåret før. For første regnskabsår 2007 indsættes tallene fra regionens åbningsbalance 1. januar 2007.

Beløb i balancen anføres i 1.000 kr.

f. Pengestrømsopgørelse

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise regnskabsårets pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteterne.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en pengestrømsopgørelse opstillet efter bestemte formkrav. Opgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 3 i afsnit 7.7.3.

I tilknytning til pengestrømsopgørelsen for social- og specialundervisningsområdet vises det likviditetsmæssige mellemværende mellem området og regionen.

For første regnskabsår 2007 indsættes tallene fra regionens årsbudget for 2007, eventuelt opgjort i tilnærmede beløb.

Beløb i pengestrømsopgørelsen anføres i 1.000 kr.

g. Noter til resultatopgørelse og balance

Årsregnskabet skal indeholde et afsnit med noter til resultatopgørelse og balance. I afsnittet skal medtages alle væsentlige forhold, herunder som minimum de noter, der er omtalt i afsnit 7.7. Årsregnskabet kan herudover forsynes med yderligere noter, og uddybende specifikationer eller forklaringer til regnskabsposterne.

De noter, der i henhold til formkravene til årsregnskabet skal medtages, kan opsummeres til følgende poster i resultatopgørelsen og balancen:

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Indholdet af resultatopgørelsens hovedposter beskrives i det følgende:

7.7.1.1 Regnskabsposterne *takstbetalinger og øvrige driftsindtægter*.

Regnskabsposterne skal indeholde indtægter bogført på hovedart 7. Regnskabsposterne i resultatopgørelsen kan suppleres med en note, der viser indtægterne specificeret på arterne 7.1 - 7.9. Angivelse af noter til regnskabsposterne er ikke formkrav.

7.1.1.2 Regnskabsposten *personaleomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde regionens personaleomkostninger, der er defineret som grupperingerne 010-030. Regnskabsposten kan suppleres med en note, der viser personaleomkostningerne specificeret på arter, herunder art 0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd, 0.7 Feriepenge, 1.0 Lønninger, 4.9 Øvrige tjenesteydelser (vikarer, kurser mv.).

7.1.1.3. Regnskabsposten *materiale- og aktivitetsomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde regionens materiale- og aktivitetsomkostninger, der er defineret som gruppering 110.

7.7.1.4 Regnskabsposten *af- og nedskrivninger*

Regnskabsposten skal indeholde afskrivninger på de respektive aktivitetsområders anlægsaktiver, således om de fremgår af regionens anlægskartotek og noterne til anlægsaktiver i årsregnskabet. Afskrivningerne skal beløbsmæssig være i overensstemmelse med de afskrivninger, der fremgår af noterne til balancen vedrørende grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar - herunder IT udstyr.

Regnskabsposterne i resultatopgørelsen kan suppleres med noter, der viser afskrivninger fordelt på de nævnte kategorier af anlægsaktiver. Angivelse af noter til regnskabsposten er ikke formkrav.

7.7.1.5. Regnskabsposten *andre driftsomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde de omkostninger, der ikke er omfattet af pkt. 7.1.1.2-4

7.7.1.6 Regnskabsposten *fælles formål og administration*

Regnskabsposten skal suppleres med en note, hvori der redegøres for den fordelingsnøgle, der er anvendt ved fordelingen af fælles formål og administration på regionens aktivitetsområder. Noten kan herudover indeholde specifikation af omkostningerne til fælles formål og administration, eksempelvis specificeret på hovedfunktionsniveau i kontoplanen. Denne specifikation er frivillig.

7.7.1.7 Regnskabsposten *renter*

Regnskabsposten skal suppleres med en note, hvori der redegøres for den fordelingsnøgle, der er anvendt ved fordelingen af renter på hovedkonto 1 og 3. Noten kan herudover indeholde specifikation af renteomkostningerne, eksempelvis specificeret på hovedfunktionsniveau i kontoplanen. Denne specifikation er frivillig.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

10.2 Bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

I medfør af § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 2, § 23, stk. 1, § 24, stk. 1 og 2, og § 25, stk. 1 og 2, i lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, som ændret ved § 40 i lov nr. 499 af 7. juni 2006, fastsættes:

Kapitel 1

Budget- og regnskabssystem for regioner

§ 1. Velfærdsministeren fastsætter i bilag 1 i denne bekendtgørelse om »Budget- og regnskabssystem for regioner« regler vedrørende formen for regionernes årsbudget, flerårige budgetoverslag og regnskab, regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag, jf. § 3, stk. 2 og 3, regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet ved dettes endelige vedtagelse skal tage bevillingsmæssig stilling, samt regler om udarbejdelse og udsendelse af oplysninger til regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen om regionens økonomiske forhold.

Kapitel 2

Årsbudgettet og flerårige budgetoverslag

§ 2. Forslag til regionernes årsbudget og flerårige budgetoverslag udarbejdes af forretningsudvalget til regionsrådet senest den 15. august forud for det pågældende regnskabsår.

Stk. 2. Regionsrådets 1. behandling af forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag foretages senest den 24. august og 2. behandlingen senest den 1. oktober.

Stk. 3. Det forslag til kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag, som er indeholdt i forslaget til årsbudget, jf. §§ 6 og 7 i lov om regionernes finansiering, skal drøftes i kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen senest den 1. september.

Stk. 4. Kommunalbestyrelserne i regionen skal senest den 10. september skriftligt meddele regionsrådet deres stillingtagen til forslaget til grundbidrag og udviklingsbidrag, jf. stk. 3.

§ 3. Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: a) Sundhedsområdet, b) social- og specialundervisningsområdet samt c) det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering.

Stk. 2. Opgjort efter udgiftsbaserede principper skal der på sundhedsområdet være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Stk. 3. Opgjort efter omkostningsbaserede principper skal indtægterne være større end eller lig med omkostningerne på social- og specialundervisningsområdet på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag. Tilsvarende gælder for det regionale udviklingsområde. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Stk. 4. Ændringsforslag til forslag til årsbudget skal angive, hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt med hvilket beløb bevillingen ønskes ændret, og hvordan balancen opgjort efter henholdsvis stk. 2 og 3 på hvert af de tre aktivitetsområder i årsbudgettet tilvejebringes.

Stk. 5. Perioden for de flerårige budgetoverslag fastsættes til 3 år. Ændringsforslag til de flerårige budgetoverslag skal have en sådan specificationsgrad, at oversigter i budget- og regnskabssystemet, som enten skal indsendes til staten, eller som skal foreligge i forbindelse med budgetbehandlingen, umiddelbart skal kunne udfyldes. Ændringsforslag til de flerårige budgetoverslag skal angive, med hvilket beløb posten ønskes ændret, og hvordan balancen opgjort efter henholdsvis stk. 2 og 3 på hvert af de tre aktivitetsområder i de flerårige budgetoverslag tilvejebringes.

Kapitel 3

Regnskabsmæssig supplementsperiode

§ 4. Den regnskabsmæssige supplementsperiode løber fra regnskabsårets udgang til udgangen af februar måned i det følgende regnskabsår. Regionsrådet kan i regionens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere supplementsperiode, som dog ikke må fastsættes til at udløbe før den 15. januar.

Stk. 2. Den regnskabsmæssige forsupplementsperiode omfatter december måned i året før regnskabsåret. Regionsrådet kan i regionens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere forsupplementsperiode.

Kapitel 4

Revision m.v.

§ 5. Regionsrådet antager en sagkyndig revision, jf. § 28 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Stk. 2. Regionsrådet skal give revisionen adgang til at foretage de undersøgelser, revisionen finder nødvendige, og skal sørge for, at revisionen i øvrigt får de oplysninger og den bistand, som revisionen anser for påkrævet for udførelsen af hvervet.

Stk. 3. Regionsrådet fastsætter de nærmere regler om revisionen i et revisionsregulativ.

§ 6. Revisionen afgiver en årsberetning om revisionen af årsregnskabet. Revisionen afgiver endvidere beretning i årets løb, når det er foreskrevet, eller revisionen finder det hensigtsmæssigt (delberetninger), jf. § 29 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. § 42, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 2. Regionsrådets formand sørger for, at revisionens årsberetning og delberetninger udsendes til regionsrådets medlemmer senest 7 dage efter modtagelsen, jf. § 29 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. § 42 b i lov om kommunernes styrelse.

§ 7. I delberetninger redegøres for den udførte revision samt for forhold, der har givet anledning til bemærkninger, eller forhold i øvrigt, som revisionen har fundet anledning til at fremdrage. Revisionen skal gøre bemærkning, hvis den mener, at regnskabet ikke er rigtigt, eller at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, ikke er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, regionsrådets øvrige beslutninger, love og

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, jf. § 28, stk. 2, 2. pkt., i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab. Revisionen skal tillige gøre bemærkning, hvis den mener, at der ved forvaltningen af midlerne og driften af de virksomheder, hvis regnskaber er omfattet af revisionen, ikke er taget skyldige økonomiske hensyn, jf. § 28, stk. 2, 3. pkt., i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab. Revisionens bemærkninger efter 2. pkt. og 3. pkt. skal fremgå særskilt af beretningen.

Stk. 2. Beretningen forelægges forretningsudvalget og for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under forretningsudvalget, tillige den pågældende regionale myndighed til besvarelse, inden regionsrådet i et møde træffer afgørelse om revisionens bemærkninger og om eventuelle andre spørgsmål vedrørende det pågældende regnskab.

Stk. 3. Beretningen og regionsrådets afgørelse herom indsendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter modtagelsen af beretningen, dog senest samtidig med afgørelsen vedrørende revisionsberetningen om årsregnskabet, jf. § 8. Samtidig sendes afgørelsen til revisionen.

§ 8. Årsregnskabet aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, således at årsregnskabet kan afgives til revisionen inden den 1. juni det følgende år.

Stk. 2. Efter at revisionen af årsregnskabet er afsluttet, skal dette af revisionen forsynes med påtegning om, at revisionen er udført i overensstemmelse med revisionsregulativets bestemmelser.

Stk. 3. Revisionen afgiver inden den 15. august beretning om revisionen af årsregnskabet til regionsrådet.

Stk. 4. Fremgangsmåden i § 7, stk. 1 og 2, finder også anvendelse på revisionens og regionsrådets behandling af årsregnskabet. Årsregnskabet skal tillige godkendes af regionsrådet.

Stk. 5. Regionernes årsregnskab sendes inden udgangen af september måned til tilsynsmyndigheden sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som regionsrådet har truffet i forbindelse hermed. Samtidig sendes afgørelserne til revisionen.

Kapitel 5

Ikrafttræden

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 20. juli 2008. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 216 af 31. marts 2008 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Velfærdsministeriet, den 27. juni 2008

Karen Jespersen

/ Søren H. Thomsen

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

10.5 Vejledning om udarbejdelse af omkostningsbevillinger i regionerne

1. Indledning

Det regionale budgetsystem vil fra 2009 fuldt ud være baseret på omkostningsbaserede principper.

Denne vejledning er målrettet brugerne af det nye omkostningsbaserede bevillingssystem. Anvendelsen af omkostningsbevillinger indgår i "Budget- og regnskabssystem for regioner", men fremstår ikke samlet i publikationen. Formålet med denne vejledning er således at give et overblik over det omkostningsbaserede bevillingsprincip. Konsekvenserne af det omkostningsbaserede bevillingssystem er endvidere illustreret med et sammenfattende og forenklet eksempel i vejledningens afsnit 4.10.

2. Baggrund for reformen

I økonomiaftalen for 2007 mellem regeringen og Danske Regioner var der enighed om, at opstillingen af åbningsbalance for regionerne og overgangen til omkostningsbevillinger vil fremme fokus på opretholdelse af kapitalapparatet samt skabe øget bevidsthed om effekten af nyinvesteringer. Det blev derfor aftalt, at der fra 2007 vil blive indført omkostningsbevillinger på det regionale udviklingsområde og social- og specialundervisningsområdet.

I økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner var der enighed om, at regionerne fra 2009 fuldt ud skal overgå til omkostningsbaserede bevillinger. Baggrunden herfor er konklusionerne i et analysearbejde om de styringsmæssige konsekvenser af en fuldstændig overgang til omkostningsbevillinger i regionerne gennemført i foråret 2007. Det fremgår heraf, at det vil være muligt at fastholde det nuværende udgiftsbaserede aftalesystem mellem staten og regionerne i en situation, hvor regionerne i deres interne styring fuldt ud er overgået til omkostningsbevillinger.

3. Formål med omkostningsbaserede budgetter

Det udgiftsbaserede budgetsystem er bl.a. indrettet med henblik på at kunne opgøre de samlede kommunale og regionale udgifter og disses påvirkning af samfundsøkonomien.

Budgetteringen af udgifterne sker derfor som udgangspunkt ud fra transaktionstidspunktet, dvs. det tidspunkt et arbejde forventes at blive udført på eller en vare eller tjenesteydelse forventes at blive leveret. I et omkostningsbaseret budgetsystem skal der derimod foretages en periodisering af omkostningerne svarende til det forventede forbrugstidspunkt uafhængigt af betalingstidspunktet. Det betyder eksempelvis, at udgifter til investeringer og anskaffelser udgår af bevillingerne, mens der til gengæld inden for bevillingen i en årrække - svarende til investeringernes levetid - skal være plads til afskrivninger og forrentning af de foretagne investeringer.

Omkostningsbevillinger indebærer dermed, at der bliver en væsentligt større forskydning mellem bevilling og likviditetsbehov, end det kendes fra det nuværende system.

Formålet med indførelsen af omkostningsbevillinger er primært, at det skal forbedre økonomistyringen og give anledning til en mere effektiv opgavevaretagelse. Ledelserne skal tilskyndes og have frihedsgrader til at tilpasse produktionsfaktorsammensætningen. Dette kan bl.a. ske ved, at der inden for visse rammer gives adgang til at foretage investeringer, mod at driftsbudgettet i de efterfølgende år belastes med afskrivninger og forrentning.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Dermed bliver det nemmere for bevillingsmodtagerne at foretage rentabilitetsovervejelser om, hvor længe det kan betale sig at vedligeholde gamle bygninger og maskiner, og hvornår det kan betale sig at reinvestere. Fokuseringen på bygninger og andre fysiske aktiver i det omkostningsbaserede system indebærer således, at grundlaget for kapacitetsstyringen forbedres.

Fejlslagne investeringer bliver også mere synlige. Presset på bevillingerne øges, hvis investeringer ikke giver den forudsatte plads til afskrivninger og forrentninger i budgettet.

Tilsvarende forbedres muligheden for at anvende aktivitetsstyring i form af takstfinansiering eller taxameterstyring, da omkostningsbaserede bevillinger skaber et bedre grundlag for at opgøre omkostningerne ved produktionen af en aktivitetseenhed.

Endelig medfører omkostningsbaserede budgetter bl.a. et bedre - men ikke et fuldstændigt - grundlag for at afdække de konkurrencemæssige forhold i forbindelse med opgørelse af omkostningerne på områder, hvor også private virksomheder potentielt kan varetage opgaverne. Oplysninger til brug for kalkulationsberegninger i forbindelse med udbud, udfordringsret og tilbud om opgaveudførelse for andre offentlige myndigheder kan udledes mere direkte af budgettet end i det udgiftsbaserede system.

4. Den omkostningsbaserede bevillingsmodel i regionerne

4.1. Generelle regler

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering. Hertil kommer fælles- og administrationsområdet.

Regionernes løbende indtægter er som udgangspunkt reserveret til et af de tre områder. Det gælder både for tilskuddene fra staten og bidragene fra kommunerne. Ved budgetlægningen gælder der et balancekrav, der indebærer, at indtægterne skal være større end eller lig med omkostningerne inklusiv andele af fællesomkostninger og finansielle omkostninger. På sundhedsområdet gælder et udgiftsbaseret balancekrav, mens der på social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde gælder et omkostningsbaseret balancekrav. På alle aktivitetsområder skal bevillingerne afgives efter omkostningsbaserede principper.

Sundhedsområdet er finansieret af bloktilskud og aktivitetsbestemte tilskud fra staten samt grundbidrag og aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne. Det udgiftsbaserede balancekrav indebærer, at finansielle indtægter i form af f.eks. lånoptagelse og forbrug af likvide aktiver kan medgå til at opfylde balancekravet. Dette indebærer, at der på sundhedsområdet i både budgettet og regnskabet kan forekomme over- eller underskud ved opgørelse af årsresultatet efter omkostningsbaserede principper.

Driften af institutioner på *social- og specialundervisningsområdet* er bortset fra nogle særlige administrative opgaver finansieret fuldt ud gennem takstbetaling fra kommunerne. Disse opgaver hviler således i sig selv og medfører ikke nettoomkostninger eller indtægter for regionerne. Området skal budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Størrelsen af det forventede årsresultat og det samlede akkumulerede resultat skal drøftes i kontaktudvalget med kommunerne. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år, dvs. at et underskud, der opstår i f.eks. regnskab 2007 og som kan konstateres i foråret 2008, skal udlignes i budget 2009, der skal vedtages senest 1. oktober 2008. Der kan således ikke akkumulere et underskud over flere år.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Der er ikke fastsat regler om udligning af overskud fra tidligere år, udover at området skal hvile i sig selv over tid. Der er således en vis mulighed for at akkumulere et overskud over en vis periode, mens det ikke er muligt at akkumulere et underskud.

Ligeledes skal nettoomkostninger på det *regionale udviklingsområde* finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Det gælder ligesom for social- og specialundervisningsområdet, at over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger, at underskud i et år skal udlignes senest efter 2 år, og at der ikke er fastsat regler om udligning af overskud fra tidligere år, udover at området skal hvile i sig selv.

På social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde er det endvidere forudsat, at ændringsforslag til budgettet eller tillægsbevillinger, der medfører øgede omkostninger skal modsvares af merindtægter eller mindreomkostninger inden for samme område, såfremt det forventede årsresultat er budgetteret til nul.

På fælles- og administrationsområdet er der ikke fastsat balancekrav, da indtægter og omkostninger på området skal fordeles på hovedkonto 1-3 i forbindelse med både budget og regnskab.

4.2. Omkostningsbaseret driftsbevilling

Overgangen til omkostningsbevillinger indebærer et skift i princippet for indregning og periodisering. Overordnet kan det beskrives, som et skifte fra et udgiftsbaseret princip, hvor transaktioner som udgangspunkt bliver driftsført, når udbetalinger og indbetalinger bliver foretaget. Omkostningsprincipperne medfører i stedet, at transaktioner bliver driftsført, når omkostninger opstår, f.eks. når der forbruges af lageret, når der hensættes til pensioner til tjenestemænd, når der optjenes feriepenge, og når apparatur anvendes. Indtægter driftsføres almindeligvis på samme måde, som i den udgiftsbaserede verden, mens anlægsaktiver kapitaliseres og driftsføres som afskrivning over aktivets forventede levetid. Der kan evt. også foretages en forrentning af aktivet.

Implementeringen af omkostningsbevillinger indebærer derfor, at bl.a. afskrivninger for benyttelse af regionale aktiver og pensionsomkostningsomkostninger vedrørende tjenestemænd skal rummes inden for bevillingsmodtagernes driftsbevilling.

Driftsbevillingen skal generelt indeholde de elementer, som det i henhold til den iværksatte regnskabsreform er obligatorisk at registrere. Det drejer sig om bl.a. afskrivninger, forrentning, lagerregulering, ændringer i hensatte forpligtelser til tjenestemandspensioner, skyldige feriepenge og leasingomkostninger. Fra 2008 er det også obligatorisk at medtage øvrige ændringer i hensatte forpligtelser.

Omkostningsbevillinger indebærer endvidere, at der også skal foretages en periodisering af indtægter.

Den ændrede periodisering af bevillingen ved overgang til omkostningsbevillinger indebærer, at omkostnings- og udgiftsbevillingen kan blive forskellig. Forskellen vil dog være begrænset, hvis bevillingsmodtageren ikke tidligere har afholdt større investeringer og heller ikke forventer at gøre det i fremtiden og, hvis bevillingsmodtageren ikke har tjenestemænd og ikke har indgået leasingaftaler.

Hvis en bevillingsmodtager tidligere har afholdt store investeringer - som den ikke forventer at afholde i fremtiden - bliver omkostningerne større end udgifterne. Dette skyldes, at bevillingsmodtagers omkostninger belastes af afskrivningerne af de tidligere anskaffede aktiver, mens der ikke er planlagt nye udgifter.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Omvendt vil en bevillingsmodtager, der forventer større fremtidige investeringer, have udgifter, der i en periode er større end omkostningerne. Dette skyldes, at udgifterne påvirkes fuldt ud af investeringerne, mens afskrivningerne på disse investeringer er periodiseret ud over hele investeringens fremtidige levetid.

Kravet om et årsresultat, der er større end eller lig med nul, jf. ovenfor, er et udtryk for, at årets driftsomkostninger svarer til driftsindtægterne, og at årets ressourceforbrug er finansieret, at ændringen i kapitalgrundlaget (afskrivninger) kan reetableres, at der er foretaget hensættelser til udbetaling af tjenestemandspensioner, og at eventuelt underskud fra tidligere år er udlignet.

4.3. Investeringsrammer

For alle tre regionale aktivitetsområder skal regionsrådet i tilknytning til driftsbevillingerne fastsætte en rammebevilling til investeringsaktiviteter - investeringsrammer - til finansiering af investeringer af en nærmere angiven art, f.eks. mindre byggearbejder eller større anskaffelser. Investeringsrammen angiver et loft over de investeringer, der kan foretages i tilknytning til hver enkelt driftsbevilling og finansieres af regionens likvide aktiver. Anvendelsesområdet for de enkelte investeringsrammer beskrives nærmere i budgetbemærkningerne. Regionsrådet kan også fastsætte en investeringsramme for fælles- og administrationsområdet, hvis dette administreres som et selvstændigt område.

Investeringsaktiviteter omfattet af investeringsrammer kan gennemføres uden forelæggelse for regionsrådet, forudsat investeringsudgifter kan afholdes inden for den afsatte investeringsramme, og at der er afsat de fornødne rådighedsbeløb i budgettet.

På de omkostningsbaserede bevillingsområder skal investeringsrammebevillinger ligesom øvrige anlægsbevillinger gives som interne lån, der som minimum skal afdrages svarende til afskrivninger på de anskaffede anlægsaktiver. Der anvendes interne lån, uanset om bevillingsmodtageren er forretningsudvalget eller en konkret institution. I den interne styring af bevillingsmodtagerne er der mulighed for at anvende intern forrentning af foretagne investeringer for at sikre, at regionen får forrentet den kapital, som stilles til rådighed for bevillingsmodtagerne. På social- og specialundervisningsområdet er der krav om anvendelse af intern forrentning for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området, men også for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv. Forrentningen foretages på social- og specialundervisningsområdet af den drifts- og investeringskapital, som regionen stiller til rådighed for området.

Omkostninger i form af afskrivninger og evt. renter skal afholdes inden for den afsatte driftsbevilling. Det betyder, at driftsøkonomiske investeringer kan sættes i værk, før der er sparet op dertil - og dermed tilvejebringe et forøget råderum for bevillingshaver på længere sigt. Det giver bevillingshaver et incitament til at optimere sine investeringsbeslutninger. Investeringsrammen lægger et loft over adgangen til at optage interne lån og dermed den gæld som bevillingshaver kan have til regionen. Dette giver samtidig regionen mulighed for at styre likviditetstrækket, der er forbundet med investeringerne.

Regionsrådet træffer i øvrigt bestemmelse om afgrænsning mellem anlægsbevillinger til konkrete projekter og anlægsbevillinger til investeringsrammer og om beløbsgrænser for investeringsprojekter, som skal bevilges af regionsrådet. Gennemførelse af konkrete investeringer, som overstiger 10 mio. kr. i totaludgift, skal dog altid bevilges af regionsrådet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Eksempel på en it-investering i et omkostningsbaseret bevillingssystem

En regional institution ønsker at investere i et elektronisk sagshåndteringssystem til 5 mio. kr. På baggrund af forundersøgelser identificeres et besparelespotential på 1,25 mio. kr. årligt på den almindelige drift. Systemet vurderes at have en levetid på 5 år. Det forudsættes, at regionsrådet har afsat en investeringsramme på 15 mio. kr. til institutionen, der på den baggrund optager et internt lån på de 5 mio. kr. og afskriver på aktivet lineært over 5 år - med 1 mio. kr. årligt. I eksemplet påløber der renter på 3,25 pct. Årligt, som det er forudsat at regionen har besluttet, at institutionen skal afholde inden for det udmeldte budget. Dermed får institutionen over 5 år et råderum på 0,76 mio. kr. Projektets totaløkonomi er illustreret nedenfor.

Mio.kr.	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	Total
Hovedstol	5	4	3	2	1	-
Renter	0,16	0,13	0,10	0,07	0,03	-
Afskrivninger	1	1	1	1	1	5
Driftsbesparelser	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	6,25
Råderum	0,09	0,12	0,15	0,18	0,22	0,76

En sådan investering ville også kunne foretages i et udgiftsbaseret system. Det vil dog forudsætte, at institutionen selv har 5 mio. kr. til at finansiere udgiften med i år 1, eller at regionsrådet giver institutionen en merbevilling på 5 mio. kr. til afholdelse af udgiften.

I det omkostningsbaserede bevillingssystem kan institutionen af egen drift beslutte at igangsætte investeringen, idet investeringen ikke overstiger 10 mio. kr., som er forelæggelsesgrænsen for regionsrådet. For at institutionen kan igangsætte investeringen af egen drift, kræver det dog, at institutionen har bevilling til afskrivninger og evt. renter og tilstrækkelig investeringsramme.

4.4. Overgang fra en udgiftsbaseret til en omkostningsbaseret bevilling

Omkostningsbaserede bevillinger har siden budget 2007 været anvendt på social- og specialundervisningsområdet, det regionale udviklingsområde og fælles- og administrationsområdet. Fra budget 2009 skal der anvendes omkostningsbaserede bevillinger på alle regionale aktivitetsområder, herunder også sundhedsområdet. Dette afsnit gennemgår kort overgangen fra udgiftsbevillinger, der hidtil har været anvendt på sundhedsområdet, til omkostningsbevillinger.

Omkostninger vil være lig udgifter over en institutions samlede levetid, når der ses bort fra intern forrentning, jf. eksemplet ovenfor. Forskellen mellem omkostninger og udgifter i det enkelte år skyldes en forskellig periodisering - dvs. tidspunktet hvor dispositionen belaster bevillingen.

Det er i forbindelse med investeringer, at periodiseringen er mest forskellig fra et udgiftssystem til et omkostningssystem. Hvis en bevillingshaver tidligere har afholdt store investeringer - som den ikke forventer at afholde i fremtiden - bliver omkostningerne større end udgifterne, indtil investeringerne er fuldt afskrevet. Dette skyldes, at tidligere års investeringer belaster bevillingshaverens fremtidige omkostninger i form af afskrivningerne, samtidig med at der ikke er planlagt nye investeringer fremover.

Omvendt vil en bevillingshaver, der forventer større fremtidige investeringer, have udgifter, der i en periode er større end omkostningerne. Dette skyldes, at udgifterne påvirkes fuldt ud af investeringerne, mens afskrivningerne på disse investeringer er periodiseret ud over hele investeringens fremtidige levetid.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Foruden investeringer gælder de primære periodiseringsforskelle lønomkostningerne, hvor bl.a. tjenestemandspensioner og feriepenge skal periodiseres.

Overgangen til omkostningsbaserede bevillinger drejer sig om at 'oversætte' den udgiftsbaserede bevilling til den omkostningsbaserede. Den ændrede periodisering indebærer som sagt forskydninger i bevillingen hen over budgetårene, men "nutidsværdien" af det økonomiske råderum skal være uændret.

Udgangspunktet for budgetteringen er, at omlægningen ikke skal ændre bevillingshavernes råderum. Det betyder, at budgettet for eksisterende bevillingshavere bør udarbejdes med udgangspunkt i eksisterende rammer, og der på den baggrund justeres for de tekniske ændringer, som følger af omkostningsprincipperne. Når den tekniske omlægning er afsluttet, indbudgetteres de almindelige ændringer, som følger af budgetprocessen.

Derefter fastsættes bevilling og investeringsramme med baggrund i budgetteringen. I dette trin bestemmes, hvilke ændringer, der som følge af overgangen til omkostningsbaserede bevillinger, udløser ændringer i bevillingsniveauet. Udgangspunktet for bevillingsfastsættelsen er som sagt, at omlægningen til omkostningsbevillinger ikke skal ændre eksisterende bevillingshaverers ressourcer i forhold til de oprindelige forudsætninger. I de fleste tilfælde betyder dette, at bevillingen vil være nogenlunde uændret, idet der dog kan være tale om en række tekniske korrektioner for at sikre en ressourcemæssigt neutral overgang.

Den initiale omkostningsbaserede driftsbevilling i budget 2009 på sundhedsområdet kan for eksisterende bevillingshavere fastsættes med udgangspunkt i bevillingen i Budget 2008. Herefter justeres for de tekniske ændringer som følger af omkostningsprincipperne. For at kunne kontrollere, at overgangen er ressourceneutral, vil det være nødvendigt i løbet af processen at kunne omregne omkostningsbevillingen til en udgiftsbevilling med henblik på sammenligning med de oprindelige udgiftsbaserede forudsætninger. Tabellen nedenfor indeholder en kort beskrivelse af beregningen af den omkostningsbaserede bevilling.

<i>Omregningstabel</i>
<i>Udgiftsbaseret bevilling (hovedart 1-9)</i>
- Indregnede anskaffelser (art 0.0)
+ Af- og nedskrivninger (art 0.1)
+/- Evt. lagerregulering (art 0.2)
+ Hensættelser (tjenestemandspensioner) (art 0.3)
+ Evt. forrentning (art 0.4)
+/- Øvrige periodiserede omkostninger
<i>Omkostningsbaseret bevilling (hovedart 0-9)</i>

Investeringsrammen kan som udgangspunkt fastsættes ved at reducere bevillingsmodtagerens driftsbudgetter med et beløb svarende til indeholdte budgetterede investeringer, der opfylder betingelser for at skulle indregnes i regionens balance: 1) Aktivet forventes anvendt i mere end ét regnskabsår. (dvs. brugstid / levetid på mere end ét år), 2) Aktivets værdi kan måles pålideligt og 3) Aktivet har en anskaffelsesværdi, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Det drejer sig typisk om større og bekostelige indkøb af genstande med en levetid på over 1 år, der budgetteres og regnskabsføres på art 2.7. Anskaffelser, der opfylder betingelserne for indregning i balancen. Bevillingsmodtagernes budgetter kompenseres svarende til afskrivning og evt. forrentning af de budgetterede anskaffelser, og der gives investeringsramme til de budgetterede anskaffelser.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Herudover bør det nærmere vurderes, om der er driftsudgifter, som hidtil er konteret under art 4.5 Entreprenør- og håndværksydelser, der i et omkostningsbaseret system skal betragtes som investeringer. I det udgiftsbaserede system indebærer definitionen på henholdsvis drift og anlæg, at disse udgifter bør konteres som anlæg, hvis arbejdet indebærer væsentlige ændringer i aktivet, eller hvis formålet med aktivet ændres væsentligt. I det omkostningsbaserede system skal disse udgifter betragtes som investeringer, når arbejdet indebærer en forbedring af aktivet, og levetiden for aktivet øges, eller når formålet med og brugen af aktivet ændres væsentligt. Løbende vedligeholdelse skal derimod konteres som en driftsudgift.

Den ændrede definition af anlæg/investeringer vil ikke nødvendigvis entydigt være en bevægelse fra drift til anlæg. Hvis eksempelvis den enkelte region hidtil har betragtet større vedligeholdelsesarbejder på sundhedsområdet som anlægsgudgifter, vil det indebære, at en række anlægsgudgifter fremover skal henføres under driftsomkostninger, idet omkostninger til vedligeholdelse i det omkostningsbaserede system eksplicit er at betragte som driftsomkostninger.

Endvidere kan de hidtidige udgiftsbudgetterede rammebevillinger til mindre anlægsarbejder lægges sammen med de indregnede driftsudgifter, som herefter udgør investeringsrammerne. Det sikres herved samtidig, at bevillingsmodtagerne ikke vil få selvstændige drifts- og anlægsbevillinger, som kan medføre en u hensigtsmæssig prioritering, da der er tale om adskilte bevillinger.

Investeringsrammen kan ud over de tidligere indeholdte større anskaffelser i budgettet, der skal indregnes, og rammebevillinger til mindre anlægsarbejder udvides med en buffer på f.eks. 10 pct. af bevillingsmodtagers beholdning af anlægsaktiver. Dette vil give bevillingsmodtagerne yderligere muligheder for at prioritere mellem anlæg og drift. Der skal tages stilling til, om den nødvendige likviditet kan tilvejebringes, hvis bevillingsmodtagerne vælger at udnytte de afsatte investeringsrammer fuldt ud, idet det bemærkes, at der ikke er tale om en pligt til at udnytte rammen.

Ved omregningen fra det udgiftsbaserede system til det omkostningsbaserede system skal der ud over evt. investeringer, der er indeholdt i det udgiftsbaserede budget, korrigeres for, at lagerreguleringer omkostningsføres ved forbruget af dette, at der skal indregnes omkostninger til hensættelser til fremtidige tjenestemandspensioner samt andre omkostninger, hvor periodiseringen er anderledes end i det udgiftsbaserede system, f.eks. optjening af feriepenge.

Med den foreslåede model vil bevillingsmodtagerne kun have en bevilling, som både skal finansiere den almindelige drift og afskrivning og evt. forrentning af foretagne investeringer. Investeringsadgangen for bevillingsmodtagerne begrænses af den interne investeringsramme, som regionsrådet fastsætter for de enkelte bevillingsmodtagere.

Regionsrådet træffer beslutning om den samlede interne investeringsrammes størrelse og fordelingen af denne.

4.5. Resultatopgørelse

Der skal i budgetforslaget være indeholdt en resultatopgørelse for hvert af de tre bevillingsområder (hovedkonto 1, 2 og 3). Formålet med resultatopgørelsen er at specificere det forventede årsresultat som årets indtægter fratrukket årets omkostninger (periodiserede ressourceforbrug). De budgetterede resultatopgørelser må ikke udvise et underskud på social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) samt det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3).

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

I resultatopgørelsen skal indtægter og omkostninger til fælles formål, administration, renter mv., der konteres på hovedkonto 4 og 5, fordeles på hovedkonto 1-3 i både budgettet og regnskabet.

Ved fordelingen af indtægter og udgifter til fælles formål og central administration, der konteres på hovedkonto 4, fastsættes fordelingsnøglen af regionerne under hensyntagen til de tre aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen fastsættes lokalt som følge af forskelle i organiseringen og tilrettelæggelsen af fællesfunktionerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab og anvendt regnskabspraksis.

Regionens renter mv. overføres ligeledes i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3. Der foretages ikke overførelse til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto er krav om registrering af intern forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Et forenklet eksempel på overførelse af udgifter og indtægter fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3 fremgår af afsnit 4.10.

Resultatopgørelserne udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 5.4.1 i "Budget- og regnskabssystem for regioner":

Sundhed

<u>(1.000 kr.)</u>	<u>Regnskab for år x-2</u>	<u>Korrigeret budget for år x-1</u>	<u>Budget for år x</u>
<u>Bloktilskud fra staten (1.90.90)</u>			
<u>Kommunale grundbidrag (1.90.91)</u>			
<u>Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag (1.90.92)</u>			
<u>Aktivitetsbestemte tilskud fra staten (1.90.93)</u>			
<u>Tilskud fra bløderudligningsordningen (1.90.94)</u>			
<u>Indtægter</u>			
<u>Nettodriftsomkostninger</u>			
<u>Andel af fælles formål og administration (1.70.50)</u>			
<u>Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster</u>			
<u>Andel af finansielle indtægter (1.80.60)</u>			
<u>Andel af finansielle omkostninger (1.80.60)</u>			
<u>Resultat før ekstraordinære poster</u>			
<u>Ekstraordinære indtægter</u>			
<u>Ekstraordinære omkostninger</u>			
<u>Årets resultat</u>			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Social og specialundervisning

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Takstbetalinger vedr. det sociale område			
Takstbetalinger vedr. specialundervisning			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (2.70.60)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (2.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (2.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

Regional udvikling

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (3.90.90)			
Udviklingsbidrag fra kommunerne (3.90.91)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (3.70.60-63)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (3.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (3.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

4.6. Pengestrømsopgørelse

Det udgiftsbaserede bevillingssystem bygger på, at bevilgede udgifter normalt udløser en betaling, og at der kun er ringe tidsmæssig forskel mellem bevillingen og betalingen.

Den ændrede periodisering i et omkostningsbevillingssystem medfører en større forskel mellem bevillingen og behovet for likviditet. Anskaffelser vil ikke indgå i bevillingen, men udløse behov for en betaling. Omvendt vil der i bevillingen efterfølgende indgå afskrivninger på anskaffelser og andre kalkulatoriske poster, som ikke medfører et likviditetsbehov. En omkostningsbevilling kan altså være både større og mindre end likviditetsbehovet afhængig af, hvornår sammenligningen foretages.

Ved anvendelse af omkostningsbevillinger ændres der ikke på, at der skal være den fornødne likviditet til rådighed til at finansiere den budgetterede aktivitet.

Derfor skal der i budgetforslaget være indeholdt en pengestrømsopgørelse for hele regionen samt for hvert af de tre aktivitetsområder.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise budgetårets pengestrømme fordelt på de budgetterede drifts- og investerings- og finansieringsaktiviteter. Pengestrømmene fra drifts- og investeringsaktiviteterne udarbejdes med udgangspunkt i resultatopgørelserne og investeringsbudgettet for hvert af de to omkostningsbaserede bevillingsområder. Der skal ikke udarbejdes en pengestrømsopgørelse for hovedkonto 4 "Fælles formål og administration", da kontoen i både budget og regnskab er fordelt til hovedkonto 1-3 og dermed indgår i årets resultat på disse hovedkonti.

Pengestrømsopgørelsen skal udarbejdes efter nedenstående skabelon, jf. bilag 2 i afsnit 5.4.2 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

I alt (1.000 kr.)	Sund- hed	Soci- al- og specia lunder vis- ning	Regi- onal udvik- ling	I alt
Årets resultat				
Likviditetsreguleringer til årets resultat				
+ afskrivninger				
+ intern forrentning				
+ varebeholdninger, primo				
- varebeholdninger, ultimo				
- feriepenge, primo				
+ feriepenge, ultimo				
- hensættelse til pension, primo				
+ hensættelse til pension, ultimo				
- andre reguleringer, primo				
+ andre reguleringer, ultimo				
A. Likviditetsvirkning af årets resultat				
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer				
- køb af immaterielle anlægsaktiver				
+ salg af immaterielle anlægsaktiver				
- køb af materielle anlægsaktiver				
+ salg af materielle anlægsaktiver				
+/- andre forhold				
B. Likviditetsvirkning af investeringer				
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)				
Likviditetsreguleringer til fælles- og finansieringsposter				
+/- forskydninger i kortfristede tilgodehavender				
+/- forskydninger i kortfristede gældsforpligtelser				
+ optagelse af eksterne lån				
- afdrag på eksterne lån				
- forrentning af interne lån				
+/- øvrige finansielle poster				
+/- værdiregulering af likvide aktiver				
D. Likviditetsvirkning af fælles- og finansieringsposter				
E. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B+C+D)				
F. Likvider, primo budgetåret				
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

De afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld henføres til koncernniveauet i regionen, som en integreret del af regionens fælles kassebeholdning.

Omkostningen til evt. forrenning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forrentningen af interne lån tilgår regionen som koncern, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

For hvert af de 3 aktivitetsområder (sundhed, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde) udarbejdes en opgørelse, der viser pengestrømmene i budgetåret, korrigeret budget for indeværende års budget samt seneste regnskabsår, jf. nedenfor.

(1.000 kr.)	Regn- skab for år x-2	Korrige- ret bud- get for år x-1	Budget for år x
Årets resultat			
Likviditetsreguleringer til årets resultat			
+ afskrivninger			
+ intern forrentning			
+ varebeholdninger, primo			
- varebeholdninger, ultimo			
- feriepenge, primo			
+ feriepenge, ultimo			
- hensættelse til pension, primo			
+ hensættelse til pension, ultimo			
- andre reguleringer, primo			
+ andre reguleringer, ultimo			
A. Likviditetsvirkning af årets resultat			
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer			
- køb af immaterielle anlægsaktiver			
+ salg af immaterielle anlægsaktiver			
- køb af materielle anlægsaktiver			
+ salg af materielle anlægsaktiver			
+/- andre forhold			
B. Likviditetsvirkning af investeringer			
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Det bemærkes, at evt. omkostning til forretning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forretningen af interne lån tilgår regionen, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

Likviditetsvirkningen af visse driftsposter og finansieringsposterne henføres til regionen, da de afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld er en integreret del af regionens fælles kassebeholdning. Det gælder således ved adgang til optagelse af eksterne lån til visse investeringer, at regionen yder et internt lån til det pågældende område, mens det er regionen, der optager det eksterne lån.

4.7. Interne lån, afdrag, forrentning og mellemværende

Regionsrådet skal ved budgettets endelige vedtagelse som minimum fastsætte et investeringsbudget, som angiver et loft over de investeringer, der kan foretages inden for hver af hovedkontiene og finansieres af regionens likvide aktiver. Investeringsudgifter finansieres som interne lån, der som minimum afdrages svarende til afskrivning af investeringen i efterfølgende år. På social- og specialundervisningsområdet er der med henblik på at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området herudover krav om, at både nye og eksisterende investeringer samt øvrig kapital, som regionen stiller til rådighed for området, skal forrentes med markedsrenten.

På social- og specialundervisningsområdet skal det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen opgøres og fremgå af regionens budget og regnskab. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området, men også for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv.

Der er ikke fastsat nærmere bestemmelser for opgørelse af markedsrenten, da regionerne bør kunne tilpasse forrentningen til lokale forhold. Regionerne kan således have forhandlet sig frem til forskellige forrentningsaftaler med deres pengeinstitutter, hvilke kan lægges til grund for opgørelse af markedsrenten. Alternativt kan som retningsgivende for markedsrenten peges på den gennemsnitlige effektive 10-årige statsobligationsrente som denne opgøres af Nationalbanken. Den anvendes som rentesats ved forrentning af gæld og tilgodehavender.

Investeringer på social- og specialundervisningsområdet øger mellemværendet mellem regionen og aktivitetsområdet. Mellemværendet nedbringes ved, at omkostninger til afskrivninger kræver en bevilling, men ikke indebærer et likviditetstræk. Ved nyinvesteringer skal det sikres, at forrentning og afskrivning kan afholdes inden for de afsatte bevillinger i budgetoverslagsårene.

Afskrivninger på aktiver, der eksisterer på social- og specialundervisningsområdet i forbindelse med oprettelsen af regionerne pr. 1. januar 2007, må ikke påvirke mellemværendet mellem regionen og området. Det indebærer i praksis, at området ved opstarten af regionerne pålægges en intern gæld svarende til værdien af områdets aktiver. Gælden afdrages og forrentes svarende til afskrivning og forrentning af aktiverne. Der er tale om det samme princip, som gælder for nyinvesteringer, der foretages efter opstarten af regionerne, nemlig at områdets gæld til regionen øges svarende til værdien af investeringen.

På social- og specialundervisningsområdet skal pengestrømsopgørelsen afdække det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

(1.000 kr.)	B	B01	B02	B03
Primo 1. januar				
Årets likviditetsvirkning				
Forrentning af saldo				
Ultimo 31. december				

Mellemværendet vises i bemærkningerne til budgettet og skal fremgå som en note til regnskabet.

Et forenklet eksempel på udarbejdelse af en pengestrømsopgørelse for social- og specialundervisningsområdet og opgørelsen af mellemværendet med regionen fremgår af afsnit 4.10.

4.8. Sondringen mellem drift og anlæg (investeringer)

Sondringen mellem driftsudgifter og anlægsgudgifter foretages i den udgiftsbaserede kontoplan ved anvendelse af dranst-værdierne 1 henholdsvis 3.

I det omkostningsbaserede system betegnes anlægsgudgifter som investeringer, der defineres som aktiver, der opfylder de 3 generelle betingelser for indregning og måling af aktiver i balancen:

1. Aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår (dvs. at aktivet har en brugstid/levetid på mere end 1 år)
2. Aktivets værdi kan måles pålideligt
3. Aktivet har en værdi, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Vejledende for, om en omkostning til *vedligeholdelses- og ombygningsarbejder* skal betragtes som drift eller en investering, er dels om arbejdet indebærer en forbedring og levetiden for bestående bygninger eller anlæg øges, dels om formålet med eller brugen af bygningen mv. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, skal omkostningen konteres som en investering (dranst 3).

Større *anskaffelser af materiel, inventar m.v.*, der hver for sig falder under bagatelgrænsen, indregnes i balancen som et samlet aktiv og henregnes som en investering, hvis de indgår i et samlet system, har samme anvendelsesformål og/eller indkøbes i forbindelse med nybygning eller større renovering.

Følgende tilskud og udgifter forbundet med anskaffelse af følgende aktiver betragtes som investeringer, selv om de ikke opfylder betingelserne for indregning i regionens balance:

- Materielle aktiver, hvis værdi for regionen primært er af kulturel eller historisk karakter
- Anlægstilskud til selvejende institutioner og andre offentlige myndigheder

Sondringen mellem omkostninger til drift og investeringer har ikke alene betydning for selve registreringen i regionens budget og regnskab. Der er også forskel på de bevillingsprocedurer, som skal gå forud for omkostningernes afholdelse. For driftsomkostningernes vedkommende er bevillingsafgivelsen knyttet til vedtagelsen af budgettet. For investeringernes vedkommende sker bevillingsafgivelsen derimod ved vedtagelsen af en bevilling for det enkelte investeringsprojekt eller som rammebevillinger til nærmere afgrænsede investeringer, f.eks. mindre byggearbejder og større anskaffelser.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

4.9. Anvendelsen af hovedart 0 Beregnede omkostninger

Hovedart 0 benyttes til registrering af beregnede omkostninger og indtægter som eksempelvis afskrivninger. Registrering på hovedart 0 foretages med henblik på at kunne omkostningsregistrere i budget- og regnskabssystemet samt indregne materielle aktiver mv. i balancen. Anvendelsen af hovedart 0 er obligatorisk i både budget og regnskab.

Beregnede omkostninger mv. er i artsopdelingen opdelt på 10 arter:

- 0.0 Statuskonteringer
- 0.1 Afskrivninger
- 0.2 Lagerforskydninger
- 0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd
- 0.4 Forrentning
- 0.5 Overførte omkostninger
- 0.6 Øvrige beregnede omkostninger
- 0.7 Feriepenge
- 0.8 Beregnede og overførte indtægter
- 0.9 Modregningskonto

Registreringen af de beregnede omkostninger foretages under arterne 0.1-0.7, mens beregnede indtægter registreres under art 0.8. Posteringsarter under art 0.1-0.7 og 0.8 modposteres på art 0.9 Modregningskonto på hovedkonto 6. Medtages hovedart 0 i budgettet eller regnskabet, fås et omkostningsbudget/-regnskab på hovedkonto 1-4. Undlades hovedart 0, fås et budget/regnskab baseret på udgiftsbaserede principper.

Indholdet af de enkelte arter er nærmere uddybet i afsnit 2.5 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

4.10. Eksempel

Der vises i det følgende et konteringseksempel med anvendelse af omkostningsbaserede principper på det økonomiske samspil mellem de forskellige regionale aktivitetsområder som beskrevet ovenfor i afsnit 4.5-4.7. Fokus er på opgørelsen af forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til social- og specialundervisningsområdet, der opgøres ud fra pengestrømsopgørelsen. Herudover vises overførelsen af hovedkonto 4, Fælles formål og administration, og hovedkonto 5, Renter mv., til de tre regionale aktivitetsområder, opgørelsen af årets resultater og overførelsen af disse til balancen.

For overskuelighedens skyld er der alene medtaget nogle få posteringsarter for hvert af de regionale aktivitetsområder

I forlængelse af eksemplet er der en gennemgang og uddybende forklaring af de anførte posteringsarter i eksemplet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

*Bogføring:***Sundhed, hovedkonto 1**

Drift	Debet	Kredit
1) Lønudgifter	20.000	
2) Tilskud fra stat og kommuner		21.500
12) Afskrivninger 30 år - åbning	1.000	
	21.000	21.500
	-21.000	-21.000
Driftsresultat før overførsel af fællesudgifter		500
16) Overført fra fælles	75	
	75	500
	-75	-75
Driftsresultat før overførsel af renter		425
20) Overførte renter	689	
	689	425
	-425	-425
22) Driftsresultat	264	

Regional udvikling, hovedkonto 3

Drift	Debet	Kredit
5) Lønudgifter	300	
6) Tilskud fra stat og kommuner		305
	300	305
	-300	-300
Driftsresultat før overførsel af fællesudgifter		5
18) Overført fra fælles	1	
	1	5
	-1	-1
Driftsresultat før overførsel af renter		4
21) Overførte renter	10	
	10	4
	-4	-4
24) Driftsresultat	6	

Social- og specialundervisning, hovedkonto 2

Drift	Debet	Kredit
3) Takstbetaling fra kommuner		1.300
4) Lønudgifter	1.000	
13) Afskrivning 10 år - åbning	100	
14) Afskrivning 10 år - nyinvest (6 mdr.)	25	
	1.125	1.300
	-1.125	-1.125
Driftsresultat før overførsel fra fælles og intern forrentning		175
17) Overført fra fælles	4	
	4	175
	-4	-4
Driftsresultat før intern forrentning		171
19) Intern forrentning, jf. pengestrømsopgørelse	66	
	66	171
	-66	-66
23) Driftsresultat inkl. intern forrentning		105

Fælles, hovedkonto 4

Drift	Debet	Kredit
15) Afskrivning 10 år - nyinvestering	80	
Driftsresultat før fordeling	80	
16) Fordeles til sundhed		75
17) Fordeles til social		4
18) Fordeles til regional		1
I alt fordelt		80

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Renter mv., hovedkonto 5

Drift	Debet	Kredit
9) Rente- langfristet gæld	750	
11) Rente - bankonto	15	
Finansielle udgifter før intern forrentning af det sociale område	765	
19) Intern forrentning, jf. pengestrømsopgørelse		66
	765	66
	-66	-66
Finansielle udgifter efter intern forrentning af det sociale område	699	
20) Fordeles til sundhed		689
21) Fordeles til regional udvikling		10
I alt fordelt		699

Balance, hovedkonto 6

Bankkonto	Debet	Kredit
1) Lønudgifter - sundhed		20.000
2) Tilskud fra stat og kommuner - sundhed	21.500	
3) Takstbetaling fra kommuner	1.300	
4) Lønudgifter - social		1.000
5) Lønudgifter - regional udv.		300
6) Tilskud fra stat og kommuner - regional	305	
7) Anlægsinvestering - social		500
8) Afdrag på langfristet gæld		250
9) Rente - langfristet gæld		750
10) Anlægsinvestering - fælles		800
11) Rente - bankonto		15
	23.105	23.615
	-23.105	-23.105
Indestående 31/12		510

Anlægsaktiver - sundhed	Debet	Kredit
Primo	30.000	
12) Afskrivning 30 år - åbning		1.000
	30.000	1.000
	-1.000	-1.000
Anlægsaktiver 31/12	29.000	

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Anlægsaktiver - social	Debet	Kredit
Primo	1.000	
7) Anlægsinvestering	500	
13) Afskrivning 10 år - åbning		100
14) Afskrivning 10 år - nyinvest (6 mdr.)		25
	<u>1.500</u>	<u>125</u>
	-125	-125
Anlægsaktiver 31/12	<u>1.375</u>	

Langfristet gæld	Debet	Kredit
Primo		10.000
8) Afdrag	<u>250</u>	
	250	10.000
	-250	-250
Langfristet gæld 31/12		<u>9.750</u>

Egenkapital	Debet	Kredit
Primo	10.000	31.000
22) Akkumuleret resultat - sundhed	264	
24) Akkumuleret resultat - regional udvikling	6	
	<u>10.270</u>	<u>31.000</u>
	-10.270	-10.270
		<u>20.730</u>

Anlægsaktiver - fælles	Debet	Kredit
Primo	0	
10) Anlægsinvestering	800	
15) Afskrivning 10 år - nyinvestering		80
	<u>800</u>	<u>80</u>
	-80	-80
Anlægsaktiver 31/12	<u>720</u>	

Akkumuleret resultat hovedkonto 2	Debet	Kredit
23) Akkumuleret resultat - social		105

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

PENGESTRØMSOPGØRELSE FOR DET SOCIALE OMRÅDE

Likviditet fra driften ekskl. intern forrentning		Likviditet fra driften inkl. intern forrentning	
Årets resultat ekskl. interne renter		Årets resultat inkl. interne renter og andel af fælles udgifter	
+ Afskrivninger	171	+ Afskrivninger	105
	125	+ Intern forrentning	66
Likviditet fra driften	<u>296</u>	Likviditet fra driften	<u>296</u>
Likviditet fra investeringer		Likviditet fra investeringer	
- Køb af anlægsaktiver	<u>-500</u>	- Køb af anlægsaktiver	<u>-500</u>
Årets likviditetsvirkning	<u>-204</u>	Årets likviditetsvirkning	<u>-204</u>
Mellemregning - social- og specialundervisningsområdet - ekskl. intern forrentning		Mellemregning - social- og specialundervisningsområdet - inkl. intern forrentning	
Primo 1. januar	-1.000	Primo 1. januar	-1.000
Årets likviditetsvirkning	-204	Årets likviditetsvirkning	-204
Ultimo 31. december	<u>-1.204</u>	Forrentning af saldo	<u>-66</u>
		Ultimo 31. december	<u>-1.270</u>
Beregning af intern forrentning			
Forrentning af primo mellemregning	-60		
Forrentning af årets likviditetsvirkning (6 mdr.)	<u>-6</u>		
Intern rente på mellemregning 6% p.a.	<u>-66</u>		

I det følgende gives en redegørelse for de enkelte bogføringsposter. Redegørelsen for pengestrømsopgørelsen er udarbejdet i tilknytning til postering nr. 19:

Primo. Primo året er der anlægsaktiver på 30.000 på sundhedsområdet og 1.000 på social- og specialundervisningsområdet. Beløbene debiteres anlægsaktiverne på hovedkonto 6, Balance, og krediteres egenkapitalen. Endvidere er der primo året en langfristet gæld på 10.000, der krediteres den langfristede gæld på hovedkonto 6, Balancen, og debiteres egenkapitalen.

1. Lønudgifter - sundhed. Udgifterne på 20.000 debiteres hovedkonto 1, Sundhed, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

2. Tilskud fra stat og kommuner - sundhed. Tilskuddet fra stat og kommuner, der dækker over bloktilskud fra staten, kommunale grundbidrag, kommunalt aktivitetsafhængige bidrag og aktivitetsbestemte tilskud fra staten, på 21.500 krediteres hovedkonto 1, Sundhed, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

3. Takstbetalinger fra kommuner. Indtægterne på 1.300 krediteres hovedkonto 2, Social- og specialundervisning, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

4. Lønudgifter - social og specialundervisning. Udgifterne på 1.000 debiteres hovedkonto 2, Social- og specialundervisning, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

5. Lønudgifter - regional udvikling. Udgifterne på 300 debiteres hovedkonto 3, Regional udvikling, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

6. Tilskud fra stat og kommuner - regional udvikling. Tilskuddet fra stat og kommuner, der dækker over bloktilskud fra staten og kommunale udviklingsbidrag, på 305 krediteres hovedkonto 3, Regional udvikling, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

7. Anlægsinvestering - social og specialundervisning. Anlægsinvesteringen på 500 debiteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Hvis der f.eks. er tale om tekniske anlæg og maskiner konteres udgiften på funktion 6.58.82, gruppering 003. Anlægsudgiften krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Anlægsinvesteringen påvirker ikke driften.

8. Afdrag på langfristet gæld. Afdrag på 250 debiteres den langfristede gæld på hovedkonto 6, Balancen, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

9. Rente - langfristet gæld. Renteudgiften på 750 debiteres hovedkonto 5, Renter mv., og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

10. Anlægsinvestering - fælles. Anlægsinvesteringen på 800 debiteres anlægsaktiverne på fællesområdet på hovedkonto 6. Anlægsudgiften krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Anlægsinvesteringen påvirker ikke driften.

11. Rente - bankkonto. Renteudgiften på 15 debiteres hovedkonto 5, Renter mv., og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Ved beregningen af renteudgiften er der anvendt en rentesats på 6 pct. p.a., og det er forudsat, at ind- og udbetalingerne på bankkontoen sker løbende hen over året.

12. Afskrivninger - sundhed. Afskrivninger på 1.000 debiteres hovedkonto 1, Sundhed, og krediteres anlægsaktiverne på sundhedsområdet på hovedkonto 6. Afskrivningerne er beregnet ud fra en anlægsværdi på 30.000 primo året og en afskrivningsperiode på 30 år, f.eks. sygehuse. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

13. Afskrivning - social og specialundervisning. Afskrivninger på 100 debiteres hovedkonto 2, Social og specialundervisning, og krediteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Afskrivningerne er beregnet ud fra en anlægsværdi på 1.000 primo året og en afskrivningsperiode på 10 år, f.eks. maskiner og værksteder. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

14. Afskrivning - nyinvestering. Afskrivninger på 25 debiteres hovedkonto 2, Social og specialundervisning, og krediteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Der er tale om afskrivninger på nyinvesteringen på 500, jf. postering nr. 7. Det er forudsat, at investeringen tages i brug midt i året og, at der skal anvendes en afskrivningsperiode på 10 år. Der registreres derfor kun afskrivningerne svarende til et ½ år. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

15. Afskrivning - nyinvestering. Afskrivninger på 80 debiteres hovedkonto 4, Fælles for mål og administration, og krediteres anlægsaktiverne på fællesområdet på hovedkonto 6. Der er tale om afskrivninger på nyinvesteringen på 800, jf. postering nr. 11. Det er forudsat, at investeringen tages i brug primo året og, at der skal anvendes en afskrivningsperiode på 10 år. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

16. Fordeles til sundhed. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 75 til hovedkonto 1.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 1 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af hovedart 0.

17. Fordeles til social. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 4 til hovedkonto 2.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af udgiftshovedarten 9. Såfremt der anvendes den omkostningsbaserede hovedart 0 vil social- og specialundervisningsområdets likviditetsmæssige mellemværende i pengestrømsopgørelsen blive nedskrevet uretmæssigt. I det konkrete eksempel, vil en andel af afskrivningen på investeringen under hovedkonto 4 skulle indregnes i taksten på hovedkonto 2, men likviditetstilførelsen heraf skal henregnes til regionen - og ikke hovedkonto 2 - med henblik på at kunne reinvestere på hovedkonto 4.

18. Fordeles til regional udvikling. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 1 til hovedkonto 3.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 1 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af hovedart 0.

19. Intern forrentning - social og specialundervisning. Intern forrentning på 66 debiteres hovedkonto 2, social og specialundervisning, og krediteres hovedkonto 5, Renter mv. Den interne forrentning på social- og specialundervisningsområdet beregnes ud fra pengestrømsopgørelsen. Primo året er der et likviditetsmæssigt mellemværende i forhold til regionen på 1.000. Hvis eksemplet vedrører regnskab 2007 er det udtryk for værdien af de aktiver, der er stillet til rådighed for området ved opstarten af regionen. Hvis eksemplet vedrører et senere regnskabsår, er der tale om det likviditetsmæssige mellemværende primo året, der svarer til værdien ultimo det foregående år. Mellemværendet primo året er forudsat forrentet med en rentesatssats på 6 pct. p.a. svarende til en forrentning på 60.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Herudover er der likviditetsvirkninger på -205 som følge af drifts- og investeringsaktiviteten på området i løbet af året, dvs. social- og specialundervisningsområdet låner likviditet af regionen. Det forudsættes, at ind- og udbetalinger falder løbende henover året, og at rentesatsen er 6 pct. p.a. Forrentningen af drifts- og investeringsaktiviteten i løbet af året er derfor 6.

Det samlede likviditetsmæssige mellemværende er ved udgangen af året -1.266.

20. *Nettorenteudgifter fordeles til sundhed.* Nettorenteudgifter på 689 krediteres hovedkonto 5, Renter mv., og debiteres hovedkonto 1, Sundhed. Udgangspunktet er, at nettosaldoen på hovedkonto 5 både i budget og regnskab skal fordeles på hovedkonto 1 og 3 og finansieres af indtægterne på disse konti. Fordelingen mellem hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de 2 aktivitetsområders bidrag til nettorenteudgifterne, f.eks. bruttoomkostningerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. Der sker ingen fordeling til hovedkonto 2, da denne belastes med intern forrentning, jf. pkt. 14.

21. *Nettorenteudgifter fordeles til regional udvikling.* Nettorenteudgifter på 10 krediteres hovedkonto 5, Renter mv., og debiteres hovedkonto 3, Regional udvikling. Udgangspunktet er, at nettosaldoen på hovedkonto 5 både i budget og regnskab skal fordeles på hovedkonto 1 og 3 og finansieres af indtægterne på disse konti. Fordelingen mellem hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de 2 aktivitetsområders bidrag til nettorenteudgifterne, f.eks. bruttoomkostningerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. Der sker ingen fordeling til hovedkonto 2, da denne belastes med intern forrentning, jf. pkt. 14.

22. *Driftsresultat - sundhed.* Ved afslutningen af årsregnskabet overføres underskuddet på sundhedsområdet på 264 til hovedkonto 6, Balancen, ved at debitere egenkapitalen. Der er under egenkapitalen i den autoriserede kontoplan oprettet en særlig funktion 6.75.96, Akkumuleret overskud for sundhedsområdet, til formålet. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.

23. *Driftsresultat - social og specialundervisning.* Ved afslutningen af årsregnskabet overføres overskuddet inkl. intern forrentning på social og specialundervisningsområdet på 105 til hovedkonto 6, Balancen, ved at kreditere det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2. Det akkumulerede resultat vedr. hovedkonto 2 registreres ikke ligesom de tilsvarende resultater vedrørende sundhed og regional udvikling på egenkapitalen, da social- og specialundervisningsområdet skal hvile-i-sig-selv i forhold til kommunerne. Det akkumulerede resultat på social- og specialundervisningsområdet kan både være et tilgodehavende eller en gæld. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.

24. *Driftsresultat - regional udvikling.* Ved afslutningen af årsregnskabet overføres underskuddet på det regionale udviklingsområde på 6 til hovedkonto 6, Balancen, ved at kreditere egenkapitalen. Der er under egenkapitalen i den autoriserede kontoplan oprettet en særlig funktion 6.75.98, Akkumuleret overskud for det regionale udviklingsområde, til formålet. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.